ANTONII DESLIONS
E SOCIETATE IESV

DE CVLTV
B. V. MARIÆ
ELEGIARVM
LIBRI TRES.

ANTVERPIÆ,
EX OFFICINA PLANTINIANA
BALTHASARIS MORETI.
M. DC. XL.

NOBILISSIMIS
AMPLISSIMIS
ORNATISSIMIS
SODALIBVS

B. V. MARIÆ

IN
VTRAQ. PROVINCIA
SOCIETATIS IESV
IN BELGIO.

VIDERAT *inscripti titulum mea Diua libelli:*
Viue, ait, ardoris care Poëta mei.
Edidicêre meos certè tua carmina sensus:
Quãq; docet, meus hac arte paratur amor.
Sæpè ego, dũ nostros ignes cantare parabas,
Suggessi numeros, aptaque verba dedi.
Sint licet exiguæ, viuent, mea cura, camœnæ;
In tua nec durus carmina liuor erit.

Te toga, teque sagum dextrâ versabit amicâ:
Noster erit tanti caussa fauoris amor.
Vise meos, quos Scaldis habet, Scarpusque clientes,
Et quos Lisa suis, & Mosa lambit aquis.
Noui ego, quis Belgas animus, quis concitet ardor:
Ardor ab iniecto fomite maior erit.
His tu, ne dubita, gratos inscribe labores:
Iniicient auidas in tua scripta manus.
Desierat. Bona sors, dixi, gratumque libellis
Imperium! ô musæ fata beata meæ!
Iam mihi cælestes videor diffundere flammas
Vndique, quàm latè Belgica terra patet.
Belgica terra parum est, spargent se latiùs ignes;
Totque videbuntur, quot mea Diua, locis.
Iste, MARIA, *tuos scribi volet inter alumnos:*
Colliget hic vernas in tua serta rosas.
Ille verecundi fines transire pudoris
Abnuet, exempli vis erit ista tui.

Atque

Atque aliquis nostræ captus dulcedine musæ;
Quis mihi, quis, dicet, pectore glíscit amor?
Ite elegi, iactate faces; quiq; hauserit illas,
Carmine iactatas sentiat esse meo.
Quare age, quem Virgo primo sub flore iuuentæ,
Castra Sodality iussit inire sui:
Da mihi te placidum, nec nominis immemor huius;
Inque meas artes, & tua sacra veni.
Et modò præbe oculos, præbe modò versibus aures;
Et modò iudicio singula pende tuo.
Illic inuenies magna præconia Matris:
Inuenies cultus edita signa tui.
Obsequiiq;modos,& nomina mille videbis:
Atque aliquid, pietas quo tua crescat, erit.
Quosque cano, festis Dominæ capière diebus:
Credibile est ipsam sic quoque posse capi?
Præmia nec deerunt: pretiis inuitat Amantes:
Illa suos frustrà non sinet esse probos.

Sic tibi, quem ſemper ſtudiis animoque requiris;
Virginis aſpiret non abiturus amor.
Sic tibi fecundos meritis creſcentibus annos
Augeat, & flammæ ſemina caſta tuæ.
Non mea ſunt tanti, ſemel vt præcepta legantur:
Sed tamen his pretium non leue, Virgo, facis.
Quiſquis ad iſta parat faciles aduertere vultus,
Tutelam, quæſo, ſentiat ille tuam.
Et puto factura es, vel ſi non ipſe rogarem:
Accedet numeris gratia tanta meis.
Non ego laudari cupio: laudarit abundè
Si te, Diua, meo carmine doctius amet.

ANTONII DESLIONS E SOCIETATE IESV
DE CVLTV B. V. MARIÆ ELEGIARVM LIBER PRIMVS.

ELEGIA I.

Sibi, & Lectori B. V. MARIÆ *præsidium postulat.*

DIVA tuas laudes, & amandi dicere leges
Incipimus: cœptis sis, precor, æqua meis.
Et pariter vati, pariter lectoribus adsis:
Vtraque præsidio caussa fouenda tuo.
Nec sine te quidquam poterunt audere camœnæ:
Nec sine te quidquam pagina lecta dabit.
Sic neque fax vrit, nec quemquam sauciat arcus,
Si sine neruo arcus, & sine luce faces.
Nec lyra dat blandos, nec raucos buccina cantus;
Est animanda suis illa vel illa modis.
Cùm benè depresso gemuit sub vomere taurus;
Si sitiunt, arent arua, laborque perit.

Arte ratem remoque regat: si deficit Auster,
Tiphys in ignauâ brachia lassat aquâ.
At tibi sunt flammæ: flammis ardebimus istis.
Vt solet iniectâ spica Cilissa face.
Tenderturque mihi per te non debilis arcus:
Virgineâque reges spicula nostra manu.
Et modò quodcumq; hoc vocisq; lyræque sonabit;
A te, quæ caneris, spiritus omnis erit.
Nec patiere siti steriles arescere auenas:
Vtilibus segetes ipsa rigabis aquis.
Et placidis Zephyris, quò tu me cumque vocabis;
Ingenij curret cymba soluta mei.
Gratia, Diua, tibi, per quam felicibus orsis,
Dedicat obsequiis se mea Musa tuis.

ELEGIA II.

Pueritia B. V. MARIÆ dicanda.

PRima MARIA tui florem sibi vindicet æui:
Gratius est illo tempore munus, amor.
Dum primùm tenero lasciuit bucula cornu;
Hostia votiuis tunc cadit apta focis.
Et dum vere nouo primos rosa pandit honores;
Blandiùs aspirans aëra mulcet odor.
Agricolæ votis meliùs responderit arbos;
Si ferat ante suam mitia poma diem.
Ingenium quis nescit apis, quæ diuite partu
Fundit Aristæo dulcia mella suo?
Prima sub egelidos Maij confecta tepores
Munera, nescio quid nectaris instar habent.
Altera quæ veniunt Autumni frigore primo;
Degenerant vernis inferiora fauis.

Sic

Sic placet in puero, sic est gratiſſima virtus;
Dum meritis annos præuenit illa ſuos.
His,ego quæ moneo, quondam prælusit Aquinus
Virginis eximio captus amore puer.
Angelicum quæ signat Aue, dum fortè papyrum
Vngue tenet, matrem ſurripuiſſe ferunt.
Et puer in lacrymas (damnum ſenſiſſe putares:)
Perſtat, & in lacrymis pars bona vocis ineſt.
Parce crepundiolis mater placare puellum;
Quæ ſiſtat gemitus, ſola papyrus erit.
Quid si virgineas, dicas, proſtratus ad aras,
Te ſtabili, Virgo, virginitate colam?
Gratulor Edmundo, cui, dum cœpiſſet amare,
Felix eſt voti copia facta ſui.
Arſit, & immodico correptus amore MARIAM
Ambiit, & ſponſæ cœpit habere loco.
Accipe me, dixit, noſtros teſtatus amores
Annulus articulos vinciat iſte tuos.
Atque vtinam æternos vt circulus indicat annos;
Sic meus æternâ lege perennet amor!
Et puer incaluit visâ Gonzaga MARIA,
(Si modò ſit, qui ſic nouit amare, puer.)
Ite voluptates, molleſque Cupidinis arcus,
Nil mihi vobiſcum eſt; hæc mea, dixit, erit.
Seruauitque fidem, ſed & hæc ſeruauit amorem;
Non aliam ardenti paſſa nocere facem.
Quare age, dum primus vernat tibi ſanguis & ætas,
Sint tua, virginitas; ſint tua vota, pudor.
Nec Diuæ meliùs quàm virginitate placebis.
Hac cepit Superos; hac cupit arte capi.

ELEGIA III.

Texitur corona B. V. Mariæ lectione Rosarij.

SIste, precor, tot ſacra tuæ myſteria menti;
Quot ſpecie flores verſicolore leges.
Siue roſas niueo ſimiles candore liguſtris;
Seu tyrio mauis murice purpureas;
Dum tibi iucundæ propones gaudia Matris;
Gaudia candidulas noueris eſſe roſas.
Dum pia ſollicitæ recoles lamenta Parentis;
Illa rubris veniant aſſimilanda roſis.
Incipe: namque meti geſtit lætiſſima florum
Purpura lacteolis aſſocianda roſis.
Fortunata manus, caſto quæ pollice flores,
Sertaque virgineis crinibus apta paras!
Adueniet Regina pios viſura labores:
Adueniet ſerti capta decore tui.
Nouimus, ingenuum quo ſit dignata clientem
Munere, qui crebrum ferre ſolebat Aue.
Quotquot Aue facili ſolitus proferre labello,
Ore roſas totidem fundere viſus erat.
Floribus ex illis Virgo feciſſe coronam
Fertur, & auguſtis impoſuiſſe comis.
Nec modò ſunt Dominæ iucunda Roſaria; verùm
Mille ſpei cauſſas, mille ſalutis habent.
Vir fuit, & quicunque volet cognoſcere, cultor
Virginis, at magnas inter auarus opes.
Iuſſus ad offenſi quondam ſe Iudicis vrnam
Siſtere, conſpecto palluit ipſe foro.

Heu

Heu quid agat? meritis lanx tendit inanis in auras:
Subsidit culpis altera pressa suis.
Auxilium, auxilium, clamat; ne Diua morare:
Tam citò vix dixit, quàm citò sensit opem.
Ecce leui imposuit sua Virgo Rosaria lanci,
Et misero in dubiâ morte patrona fuit.
Sic iuuat, & tanti est gratæ promissa Parenti
Non intermisso plectere serta die.

ELEGIA IV.

Ineunda à puero Sodalitâs B.V. MARIÆ.

CAstra Sodalitij primùm subeunda docebo:
Et benè; nam Dominæ sunt ea castra meæ.
Hîc pia relligio fixit tentoria: fixit
Candida simplicitas, & sine labe pudor.
Hîc nemus, & variis distincta coloribus Hybla,
E quibus ingenuæ mella paratis apes.
Hîc Mariana suas clementia ponit oliuas:
Hîc sua virgineus lilia ponit amor.
Hîc est Parthenici sedes & tota Senatus
Curia, quam complet numine Diua suo.
Quisque litat sacros, pretiosa Rosaria, flores:
Poscit, & omnis habet talia pensa dies.
Quisque laboranti solatia blanda sodali,
Quisque piis gratam Manibus addit opem.
Quisque quot hebdomadis Mystę deponit ad aures
Crimina, nec legis claudicat iste tenor.
Vtque animo valeat, se corpore pascit IESV,
Menstrua cùm solitum luna peregit iter.
Cetera prætereo: nam pandit cetera codex,
Quem, puto, virgineæ composuêre manus.

Inuenies illic ſpeculum, quod proſit Amanti:
Illud erit Dominæ vita legenda tuæ.
Ater an albus homo es, meliùs quo cernere poſſis;
Iudicium ſpeculi nil ſimulantis adi.
Proderit ipſe labor. formæ ſtudioſa colendæ
Femina dum ſeſe comparat, annus abit.
Hæret, & oppoſito ſpeculatur in æquore vultum:
Si tegis incautas, væ tibi menda, genas.
Sedula deprenſos caſtigat ſpongia næuos,
Et totam faciem cenſor ocellus obit.
Vnicus è cunctis peccet ſi forte capillus;
Figit eum ſumptâ non patienter acu.
Tantæ molis opus nitido procedere vultu,
Suggeſtumque ſuæ diſpoſuiſſe comæ!
Vt mentem exornes, quid non mediteris, oportet:
Exſpolia corpus mente, cadauer erit.
Hîc ego te ſic opto rudes effingere mores,
Dum ſimilis Dominæ conſpiciare tuæ.
Sic oculos, ſic Diua manus, ſic ora ferebat?
Sic oculos poſthac ora manuſque feres.
Quiddam virgineis cæleſte micabat ocellis:
Hic atque ille ſacri præco pudoris erat.
Et tua virgineum fac ſpirent lumina amorem,
Sintque pudicitiæ ſigna gemella tuæ.
Nullos Diua ſales, nec inania verba profudit,
Tu neque verba leui profer inepta ioco.
Diua libris Vatum penitus defixa vacabat,
Plena quibus cæli nectare muſa fuit;
Sic te detineat Vatum laudanda piorum
Pagina, diuinus quam pararauit amor.
Et fuge molliculo ridentes carmine muſas:
Et fuge blanditiis ſcripta iocoſa ſuis.

Cur

Cur præceps in aperta ruis discrimina? mors est
Hîc auceps; versus, retia; lector, auis.
Diua puellares fucos, crinesque paratos
Oderat, vnde tibi tela Cupido facis.
Ite aliò, dices, speciosa pericula vultus:
Ite, pudicitiæ pessima damna, comæ:
Fronte vel ore meo forsan spectantibus obsim?
Ah! potiùs pereat frontis & oris honor.
Nolim ego sic lædi, vel lædere: formaq; mentem
Si potes informem reddere, forma vale.
Et tua cæsaries (vtinam sim vanus haruspex!)
Fòrs spolium quercus, fòrs cibus ignis erit.
Dauidides cur glandiferis suspensus adhæsit
Frondibus? in promptu est caussa, comatus erat.
Sunt apud infernos etiam, qui vindice vellunt
Pollice compositas in statione comas.
Vera equidē monui: quisquis mea verba sequetur,
Fiet ab aspectâ Virgine virgineus.

ELEGIA V.

Quibus officiis totius diei decursu B. V. MARIA *demerenda.*

NEc si parua putas, quæ do præcepta, relinque:
Maxima de paruis flumina cernis aquis.
Quid minus est grano? granum producit aristas;
Et glans parua suo tempore quercus erit.
Fortis erat Samson, & quod mirêre, capillis
Insita vis ipsis, &, vigor omnis erat.
Nulla dies abeat, quin officiosus amore
Aliger inscribat præmia digna tuo.

Quin tibi ſol etiam Diuam bona verba precantem
Conſpiciat ſurgens, conſpiciatque cadens.
Hæc prior officij ſit linea ducta. ſecundam
Duc mecum radio nobiliore notam.
Ergo reducit vbi primos aurora labores,
Et reuocat famulas ad ſtata penſa manus:
Cùm ſua iam Reges, iam publica cura patronos
Vrit, & ignaui pectoris eſſe vetat:
Excole virgineum, tua munia, gnauus, amorem:
Mille tibi cauſſæ, cur opereris, erunt.
Seu quod inis, ſeu claudis opus, cõmitte MARIAE,
Non erit officij gratia vana tui.
Nec te prætereat tacitis progreſſibus hora;
Propoſito veniet quælibet apta tuo.
Si tamen immineant non pauca negotia, quæ te,
Fide cliens, parcum temporis eſſe velint:
Exiguo ſermone iube ſaluere MARIAM:
Inuenies verbis pondus ineſſe meis.
Progredior. medium ſol attigit igneus orbem?
Ardores ſolis, fac, tuus æquet amor.
Siue ſatum illæſâ recolas de Virgine numen;
Siue tuæ memores grande ſalutis opus.
Veſper adeſt? nec erit cum veſpere finis amori:
Heſperus ille tui veſper amoris erit.
Bernardinus iter, ſi vis, deſignat eunti:
Carpere quis tali principe nolit iter?
Porta fuit Senis Camullia nomine, diues
Virginis effigie; cetera pauper erat.
Sedulus hanc caſti ritu riualis adibat,
Sol vt in Heſperio merſerat amne caput.
Quò te, Bernardine, pedes, matertera quærit,
Somniferos quoties luna reducit equos?

More

More proci, nî fallor, amas. Non falleris, inquit,
Sum nouus Endymion, me noua Luna rapit.
Vna puella suis pridem me cepit ocellis:
Et, fateor, vinctum me tenet vnus amor.
Horruit ad tales matertera pallida voces,
Inque metus caussas ingeniosa fuit.
Improbe cede metus, sibi Bernardinus amicam
Ingenuæ matrem virginitatis habet.
Multa tibi poterit Camullia dicere porta:
Virgineus poterit dicere plura pudor.
Qui toties oculos in imagine fixit amator,
Hîc cor fixurus, si licuisset, erat.
Sic quoque tu sic castus ama: sic vespere sero,
Obsequiis Dominam demereare tuam.

ELEGIA VI.

Colendum B. V. MARIÆ *nomen.*

OBsequio se prodit amor. testetur amorem
Quolibet obsequij munere, quisquis amat.
Nomen vt ille sacræ perceperit aure MARIAE;
Exhibeat, meritus quod sibi poscit honos.
Hungare testis ades, nomen proferre MARIAE
Quem vetuit quondam relligiosus amor.
Scilicet hanc patriâ Dominam pietate vocabas:
(Hæc pietas Stephano sceptra tenente fuit:)
Deque genu, Dominę si quis meminisset, honorem
Reddere, seruitij pars erat vna tui.
Talis & Hermannus: quoties de nomine Diuæ
Sermo fuit, toties oscula fixit humo.
Et stetit obsequio pretium. nam suauia terræ
Submissis numquam præbuit ille genis;

Quin-

Quin ſubitò halaret tactæ telluris ab imo,
Miſſus vt è variâ meſſe Sabæus odor.
Si lubet, & fas eſt, numero referatur in illo
Ioſcius, Artheſiæ luxque decuſque meæ.
Neſcit amor non eſſe ſua fecundus in arte:
Ingenij ſpargit ſemina ſponte ſui.
Carmina quæ poſſunt nomen conflare MARIAE,
Seligit è modulis Rex Solymæe tuis.
Certa fides vati: non fingunt omnia vates.
Et mihi Bertino fingere teſte nefas.
Diuus vt aſſiduo traduxit tempora cantu;
Emoritur, poſthac non moriturus olor.
Auribus è geminis,geminoq; è lumine (quis non
Obſtupeat?) totidem promicuêre roſæ.
Quinta ſed exſangui quæ pulchrior ore virebat;
Prodigij Artheſijs omnibus inſtar erat.
Quàm pretioſa tuos ornabit laurea crines;
Verna tuum, Ioſci, ſi roſa corpus obit!
Sunt, quibus eximios ardor nouus afflat amores,
Abdita quando ſub hoc nomine ſenſa notant.
Siue vocent Dominam, Dominæ gratantur honori;
Seruitiumque illis dulce vocatur onus.
Siue vocent ſtellam, ſtellâ rapiuntur ab illâ,
Dirigit in portus quæ vaga vela ſuos.
Sunt, quibus extremis errat dum vita labellis,
Hoc fuit audito nomine dulce mori.
Plura docebit amor. feſtam tamen incipe lucem
Ducere, quâ primùm dicta MARIA fuit.

ELE-

ELEGIA VII.

Colenda B.V. MARIÆ *imago.*

ET similem visâ præstabis imagine cultum:
Si nescis, Dominam signat imago tuam.
Forma potens illi summum dat in omnia regnum,
Inque animas quiddam Numinis instar habet.
Exemplo Ismerie est Pharij stirps inclyta regis,
Quæ primùm aspectâ Virgine capta fuit.
Scilicet audierat cælo fulgere MARIAM,
Cui decor, & formæ gratia mira foret.
Hanc sibi captiuos optat effingere Francos,
De quâ non modicè quisque locutus erat.
Magna petis, subdunt: sed enim si tanta videndæ
Cura tibi Diuæ, tanta cupido subit;
Illius effigiem tenui tentabimus arte:
Nam tuus in miseros plura meretur amor.
Talia pollicitos angit cura vnica fratres
Tela manu doctos, cæla mouere rudes.
Matris vbi cælestis agi rem denique cernunt,
Suppliciter cælo quisque tulêre manus.
Nox erat in cursu. Sopor insperate precantes
Opprimis, & tenebris lumina fessa tegis.
Intereà vigili speratum munus olympo
Labitur, artifici sculpta tabella manu.
Fallor? an æthereo carcer splendore coruscat;
Et sonat æthereo carmine læta domus?
Desine somne tuo captos vrgere veterno:
Confectum videant, quod meditantur, opus.
Euigilant, visoque pauent fulgore: MARIAE
Cernimus effigiem, vox tribus vna fuit.

Nec

Nec satis aspectâ satiant sua lumina Diuâ;
Quò plus aspicitur, plus quoque Diua tenet.
Nobilis Ismerie (quis fallere possit amantem?)
Carceris Eöo limina sole subit.
Illa decus stupet egregium, vultusque MARIAE;
Quodque ignorat adhuc, numine visa rapi est.
Ah! pereat Mahumet, fletu soluente stuporem
Clamat, & impietas illa paterna vale.
Accipe me, Virgo, tua me in sacraria dono;
Quaque colunt Franci, te pietate colam.
Dixerat. Et subitò Frãcis comes addita Memphim
Deserit, inq; tuos, Gallia, tendit agros.
Tu quoque fige cliens auidos in imagine vultus,
Quæ tua cælestes mittat in ossa faces.
Et dices, si fortè rogant, mortalia cur non
Ampliùs aspicias ora; MARIA vetat.
Te miserum! si prætuleris simulacra, pudori
Quæ probra virgineo non abolenda ferant.
Fœda quis esse neget simulacra Cupidinis arcum?
Frons pharetra est, oculi spicula, meta fumus.
Liligeri Lodoicus honos & gloria sceptri,
(Quem pietas dixit relligiosa Pium,)
Aula pharetratæ studiis addicta Dianæ,
Siue auibus ferret retia, siue feris:
Virginis aëriâ figebat in arbore signum;
Araque, quò votum mitteret, arbor erat.
Quare age, qui claudis densos indagine saltus,
Aut laqueo pauidas ludificaris aues;
Si quid habes animi, si quæ pietatis imago est,
I, preme, quo pulchrum dux pede pressit, iter.
Sic te diuus amor; sic te pulcherrima cæli
Regia, cultorem Virginis esse velit.

ELE-

ELEGIA VIII.

Cultui B.V. MARIÆ Sabbato vacandum.

TV quoq; perpetuo venerabere Sabbata cultu:
Sabbata virgineos inter habenda dies.
Iuuerit ante tuæ figi simulacra MARIAE
Lampada, quam solidâ viuere luce velim.
Atuatico dudum placuit mos ille clienti,
Sabbata succensâ qui colit ista face.
Mercibus insignes oculo percurre tabernas:
Fax radios Dominæ sternit vbique meæ.
Hæc aliquis si parua vocet; sunt parua fatemur
Munera, portentis sed celebrata suis.
Cerea fax arde, Siluæ quondam incola dixit,
Imos, dum redeam, Virginis ante pedes.
Arsit. & ille redux illæsâ ellychnia cerâ
Obstupuit flammas continuasse suas.
Alter virgineis funale dicauerat aris,
Cùm noua militiæ cingula sumpsit eques.
Alta maris dum fortè secat, nigrescit ab austris
Æquor, & effusis decidit imber aquis.
Ventus & vnda suas acuunt in prælia vires:
Sidus vbi es? certam nauita poscit opem.
Cereus in mediis visus radiare tenebris:
Talis erat, qualem Virginis ara tulit.
Quem prope diuino sedet Heroina paratu,
Quâque manu ventos, hac quoq; mulcet aquas.
Nec florum varios desideret ara colores:
Hæc aliis etiam dona diebus erunt.
Et si pulchra tuæ depromere facta Parentis
Sit locus; in laudes lingua Parentis eat.

Cùm

Cùm te, Diua parens, de nomine Kostka vocaret,
Vox erat in titulos ingeniosa tuos.
Arbor vt auulso non deficit aurea ramo,
Sed subit alterius virga renata locum;
Haud secùs ex aliis alias de Virgine laudes
Fas erit alterius ducere laudis ope.
Adde, tuæ si ferre queant, ieiunia, vires:
Quoque vales inopes ære leuare; leua.
Nec sacri tibi parua, velim, sit cura libelli,
Quem cultum Hebræi pectine Regis habes.
Hunc lege: dumq; legis, fac mentē verba sequātur,
Seque tuus cunctis versibus aptet amor.
Carmina præcipiti nolim fraudata labello,
Neu festinatis dimidiata sonis.
Casta placent Diuæ: castam priùs indue mentem,
Ne veniat votis vlla repulsa tuis.
Fercula blanda placēt, sed nō sine lance probātur:
Omnis ab immundâ gratia lance perit.
Sūt alij, quos virgineus quandoque relicti.
Muneris immemores insimulauit amor.
Optima Kempensem docuit Regina clientem;
Officij quid sit parte vacare sui.
Hic loca gymnasij quādam cōscendere Nymphā
Vidit: & incessu cognita Nympha fuit.
Accessit socios, socios amplexa fouebat:
Oscula (proh Superi!) qualia, quotque dabat!
Non tulit id Thomas: & quis riualis amoris
Signa dari sociis blanditiasque ferat?
Amplexusque lubens optasset & oscula: quis non
Talibus illecebris sollicitetur amor?
Cui diuina Parens, frustrà puer oscula tentas:
In mea nil iuris suauia segnis habet.

Te tua segnities nostris complexibus arcet;
Quæ mihi pactus eras, pensa relicta queror.
I nunc, & solito posthac succumbe veterno:
Talia damna mei torpor amoris habet.

ELEGIA IX.

Per frequentem S. Eucharistiæ sumptionem cultus exhibendus B. V. MARIÆ.

DIua parens de more sacras accedit ad aras:
Huc age spectatum gens Mariana veni.
Aspice, sidereis vt eat stipata cateruis:
Dux amor accensas ventilat ipse faces.
Aspice, compositos vt tollat ad æthera vultus,
Cælestes animo præcipiatque dapes.
Quàm benè sãguis ades cũ corpore, clamat, & ô tu
Diuitiis Nati mensa beata mei!
Quot bona sub geminã diffundis imagine IESV!
Quàm propè deliciis rumpor ab ipsa meis!
Corpus & ille cruor, quem largo pectore donas,
Quid nisi sunt animi blanda alimenta mei?
Qualis ad irriguos ceruus ruit impiger amnes:
Qualis & in prædam regia fertur auis;
Talis sanguineos sitio, mea gaudia, fontes,
Talis nostra tuum fercula corpus amo.
Sanguis & esca veni iam traiicienda palato:
Traiiciende fibris sanguis & esca veni.
Nate meum desiderium, mea vita, meum cor,
E quibus exieras, in tua claustra redi.
Vrimur, afflatumque nouo salit hospite pectus:
Hinc procul esuries, & violenta sitis.

Sancte

Sanctè cruor, nostri pars sanguinis optima salue,
  Corpus aue quondam portio parua mei.
Quàm benè gratus ades cũ corpore sanguis; & ô tu
  Corporis atque animæ prodige Nate tuæ!
Pulcher eras, cùm nocte tua ad præsepia traxti
  Agnorum vigiles in statione duces.
Pulcher eras, fudêre tibi cùm munera Reges,
  Quos rutilis Eos prima colorat equis.
Pulcher eras, quando ille senex te cepit in vlnas,
  Quem vitæ saties, mortis habebat amor.
Pulcher eras, Mosem spectandus & inter Eliam:
  Sol, tua cùm facies; nix, toga visa fuit.
Pulcher eras, lacero dum corpore sponte micaret
  Ille tuus plagis non saturandus amor.
Pulcher eras, alio cùm victor ab orbe Parentem
  Visus es alloquiis exhilarare tuis.
Pulcher vbique, licet, sis & pulcherrimus ipse;
  Ac spiret factis gratia mira tuis:
Pulchrior hîc Mystæ dum verba ad quina reuisis
  Veste peregrinâ dissimulatus humum.
Pulchrior in potum dum te conuertit & escam
  Fortis amor sitiens esuriensque mei.
Plus habet ara tui, quã quod sibi lumina spõdent;
  Quàm benè quis sensu iudice scire queat.
Ebrius hîc somnoque velut correptus amoris,
  Tempora nescio quo fallis amica modo.
Corde super nostro securum carpe soporem:
  Nemo tuos somnos, qui malè turbet, erit.
Hæc tibi nota domus, cùm demirantibus astris,
  Tu noua virginei sarcina ventris eras.
Iam mihi redde tuos, vincunt qui sidera, vultus:
  Quæ superant primas lactea colla niues.

Nate

Nate mori concede, precor, concede: medullis
   Flamma tua eſt noſtris, noſtra recepta tuis.
Quid toties de morte iuuat contendere? cordi
   Longius exilium, quod tibi reſtat, habe.
Intereà ſatis vſque tuo ſit corpore veſci;
   Sit ſatis & paſci ſanguine Nate tuo.
Virgo parens, ſanctis quoties altaribus adſto,
   Excipióve ſacras, conficióve dapes:
Inſere, quæſo, meo dulces in pectore ſenſus,
   Quos tuus in vitâ ſemper alebat amor.
Præcipuè quando ille tuâ ſe geſtiit aluo
   Condere, qui cælo, qui nequit orbe capi.
Præcipuè quando ille ſacram faciebat ad aram,
   Qui tibi pro Chriſto filius alter erat.
Inſere, quæſo, meæ flammantia lumina menti,
   Tota quibus quondam ſplendor & ignis eras.
Inſere, quæſo, fibris epuli cæleſtis amorem,
   Exacuatque ſitim nectar, & eſca famem.

ELEGIA X.

B. Virgini MARIÆ *iniectâ brachio catenâ ſeſe mancipat.*

PONE Amor hîc flores: non iam nectenda corona eſt,
   Quâ caput, aut Dominæ gaudeat ara meæ.
Pone leues arcus, habilemque ad terga pharetram:
   Concedunt telis pectora fixa tuis.
Excute de manibus, firmant quæ fœdera tedas:
   Pacta fuit pridem non temeranda fides.
Vincula ſunt cudenda tibi: mea Diua fauebit;
   Addet & extremam forſitan illa manum.

Orbi-

Orbibus æratis modicam compone catenam,
Quam pro gemmifero brachia torque gerant:
Ferratoque ſtylo vinclis inſculpe MARIAE
Mancipium. titulus quæritur iſte mihi.
Virginis hac etiam captabimus arte fauorem.
Ducimur exempli lege Marine tui.
Tu quondam inſolitâ deuinctus colla catenâ
Diceris ad Dominæ procubuiſſe pedes;
Mancipiique tuos de more profeſſus amores,
Annua de cenſu dona tuliſſe tuo.
Addideras lacrymas; lacrymæ decuêre Marinum.
Addideras gemitus; his quoque pondus erat.
Dum licet, obſequiis & nos laudemur in illis:
Noſter inexpertum nil ſibi linquit amor.
Mancipiũ ſum Virgo tuum. plus laudis in illo eſt,
Regia quàm forti ſceptra tenere manu.
Me, precor, in leges, & quoſlibet accipe nutus,
Arbitrioque tuo tempora noſtra rege.
Et vos vincla meos toties optata lacertos
Stringite; ſeruitij pignus & eſte mei.
Roma vetus lunas, ſua vellera laudet Iberus,
Et niteat ſtellis Gallia culta ſuis:
Plus ego quàm lunas, & plus quàm vellera curo
Vincula, fortunæ dulce monile meæ.
Nec mihi malucrim ſtellatæ veſtis honorem,
Sit licet herôi ſanguinis illa nota.
Æterni nexus; & nexibus addita cura!
Vos neque ſupremo funere ſoluet amor.
Cur aliquis Paphias admittat ſponte catenas,
Induat inque ferum libera colla iugum?
Ah! labor eſt Dominæ faſtidia ferre ſuperbæ:
Ah! labor eſt faſtus, ianua, ferre tuos.

Et

Et tamen ille grauem duro sub amore catenam,
Deliciasque suas blanditiasque vocat.
Me iuuat ad faciles nutus pendere MARIAE,
Quæque supercilio dat mihi iussa, sequi.
His agar imperiis; nec quod domat omnia fatum,
Obsequij poterit rumpere iura mei.

ELEGIA XI.

Dies B. V. MARIÆ *cultui non impensa vespere deploranda.*

QVid mihi Somne tuo cum munere? transfer ad ægros:
Transfer ad insomnes dulce papauer anus.
Ille ego, qui Dominam tam serus amator amaui,
Iam redimo vitæ tempora lapsa meæ.
Iam noua cum geminis sum fœdera pactus ocellis,
Vitet vt insidias doctus vterque tuas.
Nouit vterque breui quantum sit pondus in hora,
Quamque sit obsequiis nox pretiosa meis.
Semen vti sulcis, nobis sic creditur hora:
Illud & illa suo tempore fundet opes.
Villice si nullo glebas inuertis aratro,
Semina si sterili nulla recondis humo;
Aut nihil, aut lappæ campis dominantur in illis;
Aut nihil, aut totam carduus implet humum.
At si prima tuis seruisset amoribus ætas;
Quot bona, quàm grandi fœnore, Virgo, daret!
O dolor! è multis, quos olim stultiùs, annis,
Egimus, ad Dominam pars quota serò redit?
Cur mea libertas cæcis errauit habenis,
Iuit & admisso, quò calor egit, equo?

Hactenus; & satis est. liceat modò dicere, Viuam:
Et solido viuam mense, MARIA, tuus.
Hoc quoq; si nimium est, ô saltem dicere possim,
Quòd data seruitio lux fuit vna tuo.
Quis credat? malè præteritas dum metior horas;
Inuenio vitæ tempus inane meæ.
Quid superest, nisi damna vagæ deflere iuuentæ?
Tam vacuos tot iam mensibus esse dies?
Noctem igitur nostro, noctē hanc concede dolori,
Diua parens: nox est planctibus apta meis.
Illam inter lacrymas, inter suspiria ducam;
Orantem dum me viderit orta dies.
Aut si somnus iners fessis obrepat ocellis;
Somnia de castâ Virgine mittat amor.

ELEGIA XII.

Festi dies B. V. MARIÆ *colendi.*

Concipitur B. V. MARIA.

AVrea lux oritur: vitam purissima Virgo
Accipit. ô Superis, & mihi læta dies!
Crede (pium est) culpæ immunem prodisse puellā,
Et sine peccati vepre fuisse rosam.
Sic & fortis Iber primæuâ à labe MARIAM
Vindicat, & sese quo tueatur habet.
Magne Philippe, tuo res hæc impulsa rogatu:
Et cælum auguriis adfuit omne suis.
Nam tuus è dominâ cùm venerat vrbe Madritum
Nuntius (hanc lucem candida gemma notet:)
Conceptæ (vt perhibēt) lampas votiua MARIAE
Sponte, nec vllius luminis arsit ope.

Pro-

Prodigij mirata modos Hiſpania, tentat
Prodigij certam ſollicitare fidem.
Cùm ieiuna nouum ſitiunt ellychnia oliuum;
Addit aquam: & flammis pabula fecit aqua.
Plaude tibi, & primo Dominæ gratare triumpho;
Quot bona, quot palmas iſte triumphus alit!
Proderit & natas cùm Virgine pendere dotes:
Iſte labor nullâ parte pigendus erit.
Ardet, & in ſummum fertur Virguncula Numen,
Cùm benè vix nata eſt, vix benè natus amor.
Non ſic formoſum ſequeris flos aureẽ ſolem,
Dum propior foliis incubat ille tuis.
Non ſic icta ſuam magnete aſpirat ad Arcton,
Inque polum trepido pondere vergit acus.
In reliquis par relligio ſeruanda diebus,
Quos feſtos veteres inſtituiſtis Aui.

ELEGIA XIII.

Obſequia Angelorum erga natam B. V. MARIAM.

CRedita virgineæ quibus eſt tutela puellæ,
Huc cita feſtiuo turba volate gradu.
Floribus innumeris naſcentem ornate MARIAM,
Et date quidquid opum verna miniſtrat humus:
Et date quidquid opum patriis trãſmittit ab hortis
Et Syrus, & teneri meſſor odoris Arabs.
Non pudeat facili cunas agitare lacerto:
Illo, quo peragit Phœbus, & annus iter.
Non pudeat leuibus circùm colludere pennis:
Non pudeat cantu blandula verba loqui.

 Quiſ-

Quisque canat natam: studiis certamina crescent:
Argumentum ingens Virgo tenella dabit.
Sollicitæ vocet in somnos si cura Parentis;
Efficite vt claudat lumina fessa sopor.
Næniolis teneras mulcete suauiùs aures:
Blandule somne veni, somnule blande veni.
Non illi officiant insomnia dura: salutes
Mille quiescenti cornea porta ferat.
Si velit admotis maternum sugere labris
Vber, & in medio ludere læta sinu;
Vos citharis aptate manus, & carpite neruos,
Vt fluat in fauces molliùs ille liquor.
Fraga modò, & cerasa, & baccas, & cerea pruna
Fundite, quæ manibus verset, & ore premat.
Posteà cùm discet telluri infigere gressus;
Vester erit corpus sustinuisse labor.
Ne dubias fallant vestigia lubrica plantas;
Néve cadens tenerum sauciet ipsa latus.
Cura sit & sacram cùm parùula tendet ad Ædem,
Brachiolis vestras supposuisse manus.
Munus idem præstare decet, cùm viset Elisam,
Agnatæque petet limina læta domus:
Vos illi circum colles coniungite gressus,
Et facite vt lædat glarea nulla pedes.
Sponte suos tellus in blanda tapetia flores
Colligat, & cunctis explicet illa viis.
Sponte suis Titan radiis occurrat eunti;
Plaudat & argutis mollior aura sonis.
Dicite, Sithonius vibret si flamina ventus,
O graue virgineo corpore frigus abi.
Humida si liquidos nubes soluatur in imbres;
Vestra, precor, guttas arceat ala procul.

Si iubar auricomum Phœbi, si ferueat æstus;
Ne nimis incaleat, ventilet ala caput.
Rideat intereà florum discrimine vallis,
Et iuga mons faciles pandat in alta vias.
Tempus erit, quando illa Deûm Virgunçula partu
Et dabit, & terris gaudia magna feret.

ELEGIA XIV.

Exercitationes B. V. MARIÆ *ad Salomonis templum.*

OTia nescit amor. procul hinc discedite inertes:
Hoc docet ex adytis Virgo tenella sacris.
Hîc animum, & primas cælo dicat ignea curas:
Inchoat, & plenum Nûmine claudit opus.
Multa licet coràm virtutum exempla puellis
Præbeat; in tacito pectore plura premit.
Atque animum meritis (scires hoc esse MARIÆ)
Excolit, & cælo cetera teste facit.
Hoc pia contenta est, hoc gaudet Diua theatro,
Hoc sibi proposito sedula fine vacat.
Inductis vt apis sua per præsepia ceris,
Multifores complet melle liquente fauos:
Vt solers tenues bombyx concretus in artus
E fibris texit serica fila suis:
Aut vt operta nouis incumbunt ostrea gemmis,
Dum latet in conchæ lucida gutta sinu:
Sic habitans secum sensus pietatis & ignes
Educat, & gremio casta puella tegit.
Cura secunda fuit Vatum per scripta vagari,
Quos magno dignos æthere vita tulit.

Et modò legiferi diuina volumina Mosis,
    Ductaque cum priscis fœdera versat Auis.
Et modò Dauidis numeros, modò fata Nepotum
    Voluit, & Amosidæ mystica visa seni.
Tertius opportuna labos ad pensa vocabat
    Iam sceptro dignas imperioque manus.
Hæc, reor, aut similis telàm distinxit imago:
    Hortus, & ante fores ensifer ales erat.
Non rosa, non calthæ deerant, non lilia, non quod
    Spirat hians primo tempore veris humus.
Arrisisse ferunt flores (sensisse putares)
    Dulce quibus nasci Virginis arte fuit.
Arboribus par ardor inest; sic quælibet ambit
    Virginis vt doctâ viuere possit acu.
Quid de fonte loquar, toti qui prouidus horto,
    Quattuor in fluuios exonerabat aquas?
Hîc numerosa suis animalia flexibus errant:
    Hîc simulant miro gutture carmen aues.
Multa super geminâ fuit arbore cura laborque,
    Vna dabat vitæ semen & vna necis.
Finxerat & colubrum, colubrique volubilis orbes:
    Adde sonum bysso; garrulus anguis erat.
Cùm pomi tentauit opus, subsistere cœpit,
    Dexteraque insolito torpuit icta gelu.
O quoties dixit: Quando prodibit in auras,
    Quæ caput hoc colubri femina calce terat?
Tum verò ingemuit, cùm lumina pingeret Euæ,
    Quæ velut irato dente momordit acus.
O vtinam, aiebat, numquam cepisset ab angue,
    Credula quod facili præbuit Eua viro!
Cur modò posteritas (vox intercepta dolore est)
    Debeat alterius crimine tota mori!

Sum-

Summe Deus (quod missa canunt oracula cælo)
  Carne tuum numen dissimulante veni.
Tunc, precor, ancillas inter me pone Parentis;
  Et potero in tantâ non nihil esse domo.
Tunc mihi fasciolis constringere membra voluptas
  Vna erit, & somnos sollicitare tuos.
Adrepamque tuis, si fas, pulcherrime, cunis;
  Et figam, si fas, oscula pauca genis.
Si tamen inueniar pensis regalibus impar;
  Est mihi, quæ plantas abluat, apta manus.
Dum loquitur, sacro magis ac magis vritur igne,
  Perque genas lacrymæ, quas parit ardor, eunt.

ELEGIA XV.

B. V. MARIA *Elisabetham visitat.*

LImen ad agnatæ Virgo festinat Elisæ:
  Hæc vteri sexto mense ferebat onus.
Non illam maternus honor, non cura quietis,
  Non iuga, non duræ detinuêre viæ.
Caussa viæ pietas. Nec tu Baptista negares:
  Sed puer es, voci nec via facta tuæ.
Ast vbi maternas vox Virginis attigit aures;
  Diceris audito subsiliisse sono.
Sic vbi pulsa fides citharæ, vicina sonanti
  Altera responsat, ceu simul icta foret.
Crediderim auditâ motos quoque Virgine postes,
  Cardinibusque fores exiliisse suis.
Tu puer intereà claustris exire parabas,
  Nescius ardores dissimulare tuos.
Iamq; loci impatiens, cur non erumpimus? inquis:
  Fas modò naturæ iura nouare meæ.

Quid vinctus sedeo? venit, qui vincula soluat:
  Quid moror in tenebris? lux dedit orta iubar.
Salue noster amor, per quem modò vita salusque
  Natalem nobis contigit ante diem.
Ah! satis est latuisse, moræ, quam ducimus ambo,
  Sit breuis hora meæ, sit breuis hora tuæ.
Tunc ego præco tuus, dicam: Subsidite montes,
  Et faciles curuis vallibus este viæ.
Tunc ego lustrales sistar Iordanis ad vndas,
  Aduentusque feram nuntia certa tui.
Tu quoque prima meæ felix aurora salutis,
  Virgo parens, longos hîc age falle dies.
Non mihi nascenti veniet felicius astrum:
  Non me suscipiet castior vlla manus.
Hæc puer. Et similem poterit sperare fauorem,
  Quem volet aduentu Diua beare suo.

ELEGIA XVI.

B. V. MARIA IESV *Christi mater.*

VIrgo, Deum castâ quæ circumplectitur aluo:
  Dicite quo, Superi, Mater habenda loco?
Ipsaque dum tanti mensuram nominis implet;
  O quantum per se gloria tanta valet!
Huc collecta fluunt titulos dispersa per omnes
  Munera, quæ tellus, quæ vel olympus habet.
Hinc pretium meritis, hinc iura dat altera cælo;
  Altera dat terris: vtraque digna Deo.
Sic quæcumque venit luci natiua venustas,
  Debetur radiis aureæ Phœbe tuis.
Sic rosa purpureum trahit à radice colorem:
  Sic trahit & mustum fertilis vua suum.

Et

Et quos prætereà miramur in arbore fetus;
Et quæ prætereà gramina campus habet.
Non ego diffiteor, quin possis omnia Numen:
Subsunt imperiis omnia namque tuis.
Tu potes in rutilos effingere saxa pyropos,
Tu potes in cæli vertere nectar aquas.
Dic, Astrum fiat; fiet flos aureus astrum:
Dic cælo; cælum floridus hortus erit.
Omnia cùm possis; nil par, Matríve secundum
Vmquam (da veniam) dextera finget opus.
Nam nihil est operis quidquã, quò prodeat vltrà;
Ex quo Virgo Dei creditur esse Parens.

ELEGIA XVII.

B. V. MARIA *templo Ierosolymitano mulierum more se sistit.*

Iste pedẽ, quæ caussa viæ est, ô purissima Mater?
Nil debes legi tuque puerque tuus.
Functa puerperio mulier festinet ad Ædem:
Lex iubet, & caussas pagina Mosis habet.
Non tua virginitas partu libata, pudórve
Creditur: auctorem res habet ista Deum.
Et tibi candor inest (sit fas hîc fingere vati)
Regia quem nuper visa referre domus.
Ipse domum vidi; vel me vidisse putaui.
Hoc erit: ingenio blandior ipse meo.
Materies crystallus erat, crystallina portæ
Limina, crystallus visa columna fuit.
Et domus interior crystalli luce refulsit:
Fulgor ab admisso lumine solis erat.

Singula dum lustro, Solis domus aurea, dixi,
Alterius non est hospitis illa domus.
Viderat hanc aliquis. Quò puriùs illa niteret,
Haustas communi fonte ferebat aquas.
Quisquis es aufer aquas, nihil est illustrius illâ:
Tota micat solis luce corusca domus.
Ista domus (nec vana fides) te Mater adumbrat:
Par aliquid tecum, maius & egit amor.
Purior effulges, castâ seu concipis aluo;
Seu Natum illæsâ virginitate paris.
Numinis est quodcũque fuit. Tu Virgo Parensq;
Diceris, hæc miro fœdere iuncta tenes.
Quid tibi cũ Mose est, quid cum lustralibus vndis?
Facta puerperio pulchrior ipsa tuo es.

ELEGIA XVIII.

Amissio pueri duodennis.

ILla ego, præ cunctis quæ fortunata refulsi
Matribus, & cælo iudice tanta fui:
Nũc queror orba meo (quo nil mihi maius) IESV.
Heu! modò felicis gloria matris vbi est?
Ipse suæ limen (caussa est ignota) parentis
Sustinet occulto deseruisse pede.
O fuga, quâ miserum torques formidine pectus!
Sollicitor mores ipsa timere meos.
Vtque vacent culpâ; culpæ terremur ab vmbrâ.
Res est, amissus, plena timore, puer
Vir socius de more viris, ego matribus iui,
Inque tuas sedes, & tua templa, Pater.
Iamque tuum festas cum coniuge numen ad aras
Accensis fueram deuenerata focis:

Quando domum repetit damni ſecurus vterque,
Quod mentem ancipiti diſtrahit vſque metu.
Credidimus puerum, dum limina nota reuiſunt
Iſacidæ, paſſus aſſociaſſe ſuos.
Noxia credulitas! reduci gratata marito,
Fallor an, exclamo, filius vnus abeſt?
Quis mihi te, quæſo, rapuit mea gaudia IESV?
O nimiùm audaces in mea damna manus!
Ite pedes: repetenda via eſt: nulliq́ue labori
Parce tuo Ioſeph, parce MARIA tuo.
Diximus. Egredimur, nec nos ſomnúſve cibúſve
Detinet, emenſum rurſus initur iter.
Nox erat, & preſſo languebat murmure tellus,
Frondibus & mutas ſilua tegebat aues.
Sæpè ſub incertâ titubantia lumina luce
Suſtuli, in incertum laſſa ferebar iter.
Sæpè vbi diuerſos faciunt diuortia calles;
Fallebat greſſus ſemita rupta meos.
Sæpè ſub anguſtæ ſuſpirans tegmine ſepis
Nixa ſolo, genibus membra locanda dedi.
Altera iamq́ue dies, iamque altera fulſerat orbi;
Nec procul à Solymæ mœnibus vrbis eram.
Excubitor portam numeroſus miles habebat.
Forſitan hinc, dixi, nuntia certa feram.
Dic bone, forſan heri puer hac duodennis, an illac,
Quem veſtis nullâ ſutilis ambit acu?
Ille mihi paucis: Feſto quis Paſchatis vndam
Dignoſcat populi prætereuntis? ait.
Continuò celeri plateas animoſa volatu
Metior; audacem me faciebat amor.
Dicite vos, ô vos Solymitides, ô vbi Natus?
Dicite, ſi veſtrâ forſan in vrbe fuit?

Spectaſtis frontem? frons pulchrior emicat aſtris?
  Lumina ſpectaſtis? ſideris inſtar habent.
Ora ſerena roſis certant (ignoſcite matres)
  Plura loqui gemitu lingua retenta nequit.
Verte aliò vocem, cæloque expone querelas
  Virgo tuas; iſthinc fortè leuamen erit.
Si mea te cælum moueat iactura; Parenti
  Dic age (namque vides omnia) Natus vbi eſt?
Dic age, quas habitat terras, quibus exulat oris?
  Quàm procul à nobis, quàm propè noſter amor?
An ſua Bethlemias luſtrat cunabula terras?
  Aſſidet aut ripis, inuide Nile, tuis?
An vagus in ſiluis, aut montibus errat in altis?
  Aut ſtipis exiguæ ſuſtinet ære dies?
Nulla mihi reſponſa polus, neque ſidera reddunt:
  Pignore diſſimulant fortè beata meo.
Quis dabit audaces materno in pectore pennas?
  Quis celerem ſurſum flammeus axis aget?
Si puer in cælo, cælo raperemus ab ipſo;
  Aſſererem, meus eſt, iniiceremque manus.
Hei mihi! verba Notus tenues effuſa per auras
  Diſtulit; agnoſco non ibi Nate lates.
Aſtra, precor, ſtellam de tot mihi millibus vnam
  Mittite, non dubiam lata per arua ducem:
Quæ tribus (ah! longum eſt) Natum mihi reddat ademptum
  Solibus. ô duræ præmia blanda viæ!
Sed neque, quæ Reges Nabathæo littore duxit,
  Optatum toties ſtella miniſtrat iter.
O quæcumque meum regio ſubduxit IESVM,
  Audiat, & gemitus audiat æqua meos.

Vna duos iungat, par ſors erit vna duobus:
Siue ſit hoſpes, ero; ſiue ſit exul, ero.
Chriſte tibi ſolidis toties famulata diebus,
Exhibui promptas ad tua iuſſa manus:
Pro quibus officiis, ſi quid concedis amanti,
Ne deſiderio me magis vre tui.
Hos per, ego, te Nate ſinus, hos te per ocellos,
Quos rapuêre tui, qui rapuêre tuos;
Vel matri concede mori, vel viuere tecum:
Alterutro felix munere mater ero.
Nec ſine te, nec tu ſine me quæreris: eodem
Conditus, aut viuus ſtabit vterque loco.
Tu quoque, ſi quãdo tua lux, tua, Virgo, voluptas,
Aut latet, aut oculis excidit illa tuis:
Ipſe tibi dices: Quæ me præuenit amore,
Meque priùs nouit, quàm mihi notus eram:
Et fugit, & votis ſeſe cupit ipſa requiri:
Quæ modò rapta doles gaudia, ſponte dabit.
Excute ſiqua latent in te veſtigia culpæ:
Si non officiunt ſingula, multa nocent.
Illud & illud habes, ſpecie quod lædat amorem?
Delendum lacrymis illud & illud erit.
Æthera ſublimi mentis conſcende volatu,
Votaque ſollicitâ plurima funde prece.
Iam tibi dic redeat, iam dic aſpiret Amanti;
Sol vbi ter feſſos æquore merſit equos.
Aut ſi lenta MARIA redit, reditura putetur:
Quis tam perfidiâ, quàm valet illa fide?
Aut his, aut aliis, dum ſpeque metuque laboras;
Ipſe tibi ſenſim decipiendus eris.
Perfer, & abſentem conſtanti mente morare:
Pinguis humus laſſat, ſed iuuat ampla ſeges.

Vt reuocent auræ, nautas tamen abripit aurum;
Allicit & trepidas in vada cæca rates.

ELEGIA XIX.

B. V. MARIA *in Caluariæ montem tendit.*

ITe pedes, & iter teneris decurrite plantis,
Quod crucis imposito pondere Natus iit.
Grande viæ pretium passus spectare cruentos:
Signa pedumque notas, queis mouearis, habent.
Hîc meus incerto gressu titubabat IESVS,
Milite nil laceros, heu! miserante pedes.
Vidimus & lateri geminos hærere latrones:
Pars pompæ lictor, parsque satelles erat.
Vidimus. Et guttis oculi maduêre profusis:
Tinctaque sunt lacrymis saxa cruenta meis.
Hîc ego Nate Crucis memini te mole grauatum:
Fiximus hîc tristem tristis vterque gradum.
Lumina sustulimus, tamquam loqueremur & illis:
Iunximus & lacrymas; his quoque lingua fuit.
Iamque labas genibus, iamque exanimaris iniquo
Pondere, nî Simon aduena tollat onus.
Tunc mihi per medias fuit impetus ire cateruas:
Crux humeris, dixi, conuenit ista meis.
Et quantò minùs ire pudor, magis ire iubebat
Ille tui totâ mente misertus amor.
Quò magis accessi, mœror magis intima pressit
Pectora, natiuus liquit & ossa calor.
Ter conata loqui, siccis ter faucibus hæsit
Lingua, ter in gelido defuit ore sonus.

Vrsit iter lictor: nec te mihi lictor ademit.
Infelix oculis te ſequor vſque meis.
Vidimus hîc largo matres tabeſcere fletu:
Nec dolor his vnus, nec color oris erat.
Intereà moliris iter, montiſque cacumen
Scandis, & ægra grauī membra labore trahis.
Qui mihi nuper erat, ſenſus redit ille doloris:
Quæque tuli nuper vulnera, rurſus hiant.
Ah! nimiùm ſceleri licuit! quis credat? ab altâ
Noſter amor furcâ triſte pependit onus.
Non tulit id Titan; frontem ferrugine texit:
Non tulit id Phœbe; palluit ægra metu.
Vtraque ſic transfixa manus, ſic cuſpide plantæ;
Sanguine concretæ ſic iacuere comæ.
In me ſic oculos (oculi iam in morte natabant)
Flexit, & extremum ſic dedit ore vale.
Quis gradus vlterior, quò tu furor improbe, quò tu
Inflictâ feritas progrederere nece?
Ergóne ſic generis redimenda piacula noſtri?
Non homines tanti, totaque terra fuit.
Carpſit Adam vetitos vxorius arbore fetus:
Altera iam Natum, proh ſcelus! arbor habet.
Mortis Adam reus eſt; pariter rea mortis Idume:
Ille crucis cauſſam præbuit, illa manum.
Sed te iuſſit amor, mea lux, ſuccumbere leto;
Si ſine me, vitæ non ſine parte meæ.
Dimidium tu Nate mei es: iungamur vterque:
Et liceat matri, te tribuente, mori.
Virginis vt tantos imiteris amator amores;
Hæc loca quæ toties Mater obiuit, obi.
Non ego te iubeo Solymæas viſere terras,
Quas premit imperio Turcica Luna ſuo:

Non

Non ego te Cyprum, non te properare Zacynthũ,
Non ego te Veneto ſoluere vela mari.
Sit tibi cura ſequi, quò relligione recenti
Belgica per muros, aut ſtata templa vocat.
Hîc via ſeptenâ celebris Statione notatur.
Has tuus ad metas currat, oportet, amor.
Huc, age, te confer cum Virgine: lactea fiet
Iam via, quæ Chriſto ſanguinolenta fuit.

ELEGIA XX.

Funus B. V. MARIÆ.

DIua parens, quanam poſſum te dicere cauſſã,
Communem reliquis mortis adiſſe viam?
Non te febris edax, non te moribunda ſenectus,
Aut dolor, aut tabes, aut grauis haſta tulit.
Integra quòd vitæ, ſceleris quòd pura micares;
Mittere mors iaculum non fuit auſa ſuum.
Te quibus impeteret, trepida cum morte pharetrã,
Et ſua mutauit ſpicula diuus Amor:
Scilicet ex illo confixam vulnere, leti
Te conſanguineus cœpit habere ſopor.
Sic ego ſim, liceatque tuis occumbere telis!
Fata triumphantis, non morientis erunt.
Viderat hoc funus iam terris inuidus æther:
Furta mihi, video, furta parantur, ait.
Parce graui tellus gemmam damnare ſepulchro,
Quæ tibi depoſiti nomine miſſa fuit.
Non decet, vt tenebris & nocte premantur ocelli,
Qui mihi pro gemino ſidere ſemper erunt.
Non decet vt caſtæ ſint vermibus eſca papillæ,
Vnde Deus tenero lac bibit ore puer.

Quis

Quis ferat, in cineres corpus mutetur & vmbram;
Altera quod summi Principis aula fuit?
Quis tibi terra, precor, dedit hoc in corpore iuris,
Quod rude flagitij est, quod sine labe nitet?
Multa parabat humus responsa simillima veris:
At lis iudicio, Christe, dirempta tuo est.
Tres sibi luciferos depostum funus haberet,
Fida velut custos, seu bona mater, humus.
Dein vbi felici lux tertia surgeret ortu;
Redderet illæsâ credita dona fide.
Quò mens læta suas adeat cum corpore dotes;
Quò par lætitiæ constet vtrique modus.
Intereà Iosaphate tuæ per gramina vallis,
Remigio alarum turba beata volat.
Pars tumulum lætas circum duxêre choreas:
Pars tumulo vultus applicuêre suos:
Pars fudêre rosas, & plenis lilia dextris:
Pars digitis blandas increpuere fides.
Tu quoque, qui tantum gestis ornare triumphum,
Vndique iactato flore sepulchra tege.
Adde manũ plectris (plectro sua gratia vestro est)
Parsque chori fias parua canentis idem.

ELEGIA XXI.

B. V. MARIA *in cælum assumitur.*

CRescere vota velim: victâ dũ morte triũphat,
Et Virgo niueis æthera carpit equis;
Curro per æthereos votis audacibus axes,
Altiùs & pennis vectus amoris eo.
Parcite Cælicolæ, si fortè licentiùs errem
Per loca mortali non adeunda pede.

Lux hodierna meæ corpuſq; animumq; MARIAE
Suſtulit, & cæli viuere ſede dedit.
Et veter auguſtæ per vos aſſiſtere pompæ?
Ah! non eſt veſtri pectoris iſte rigor.
Debuerat noſtro requieſcere corpus in orbe:
Debuerat tanto pignore terra frui.
Cùm polus ipſe ſuos animæ inſtauraret honores,
Et ſuus exuuiis corporis eſſet honos:
Hîc ego ver florum, ſerta hîc ardentia gemmis,
Hîc ferrem gratæ carmina mentis opus.
Hîc tot pyramidas, quot Amantũ corda pararem:
Quotque Sodalitij membra tot aſtra forent.
Tentaremque nouum veſtris affine triumphis,
Non minus inuidiæ, quàm pietatis opus.
O ſaltem faciles reſerate palatia Diui.
Sic ego ſpectator, ſin minùs actor, ero.
I mea ſidereos, dicam, Regina, per axes,
Et numerum cælo pleniùs adde ſuum.
Audio, feſtiuâ te ſidera voce ſalutant,
Ingeminantque tuis auribus: Ingredere:
Ingredere, vt niueis argentea luna capillis:
Ingredere, vt primo lucida ſtella die.
Ingredere, vt Regina tuam ſublimis in aulam;
Et ſolium Nato proxima Mater habe.
Te nunc ille ſui vocat in conſortia regni;
Subdit & imperiis aſtra ſolumque tuis.
Aſpice, luna tuis ſubmittit cornua plantis,
Solque tuum radiis cingit & igne caput.
Te modò Diua parens (ſi te benè nouimus) vret
In tua ducendi regna clientis amor.
Fungere maternis vicibus; iam nouerit æther,
Quàm tibi ſint faciles in mea dona manus.
Hinc

Hinc mihi de toto pluat aurea grando triumpho:
Hinc de missilibus sint mihi dona tuis.
Intereà quò Virgo vocat, quoque incitat ardor;
Huc ferar. huc mentis currite vota meæ.
Kostka magister erit, qui frigore febris & æstu
Languidus (hic animi morbus amantis erat)
Talia scripta suæ dedit opportuna patronæ,
Qualia proposito non aliena tuo.
Cerne meum, dixit, Virgo miserata dolorem:
Siqua fides dicto est, illius auctor amor.
Hic sua ait toto suspiria cognita cælo,
Votaque virgineas ante iacere fores.
Et mauult Dominam, Dominæ quàm verba tueri
Nuntia; quàm testes mentis habere notas.
Grata quidem tenero quæ turget palmite gemmas:
Gratior at dulci quæ rubet vua mero.
Dulciùs æstiuis decerpere poma diebus,
Quàm primo vernas cernere flore comas.
Solue, precor, cupidam misero de corpore mentē:
Spes mea sat longis languit ægra moris.
Fortunata dies, quæ te super aurea vexit
Sidera: fas istâ sit mihi luce mori!
Quâ tibi promeritos Numen decreuit honores:
Quâ tua sideribus texta corona fuit.
Tunc ego, Virgo, tuæ comitarer fercula pompæ,
Iret & in plausus vox animusque tuos.
Hæc scripto mandabat, & hæc & plura: sed eheu!
Impediit tremulam febris adulta manum.
Finis epistolio paucis fuit addita verbis:
Virgo, voca, scripsit: vox satis vna, Veni.

ANTO-

ANTONII DESLIONS E SOCIETATE IESV DE CVLTV B. V. MARIÆ ELEGIARVM LIBER SECVNDVS.

ELEGIA I.

Ad B. V. MARIAM, *quæ nomine* MATRIS MISERICORDIÆ *in Bruxellensi Societatis* IESV *templo colitur. Votum pro Bruxellensibus anno 1636.*

QVI te, Diua parens, fecundo comparat imbri;
  Laudat, & à genio non abit ille tuo.
Imber aquas, tu spargis opem: nil lenius illo;
  Nil te, quem seruas, lenius orbis habet.
Nullus erit, qui possit aquæ subducere guttas:
  Qui tua subducat munera, nullus erit.
Ducit ab imbre parens florum natura colores;
  Hinc suus est plantis arboribusque decor.

Educat hic teneras in apricis collibus vuas:
  Educat hic ſucco dulcia poma ſuo.
Hîc ſegetes, illic mites protrudit oliuas:
  Et quidquid partu diuite fundit humus.
Et tua non vnos ſumit clementia vultus,
  Quamlibet in partem mollis & apta rapi.
Sunt, quibus ingenuum videas marcere pudorem:
  Sunt, quibus infauſtâ lampade luxit hymen:
Sunt, quibus ignauo pendet lis tarda patrono:
  Sunt, quibus expoſitos ſuſtulit haſta lares.
Improba quàm multis caſum fortuna minatur:
  Quàm multis dubio gurgite prora volat!
Spectaui mediâ frigentes morte teneri:
  Spectaui miſeros fulminis igne peti.
Omnia cùm poſſis, præſens ades omnibus vnà:
  Nec quot tu meritis, tot fluit imber aquis.
Ara mihi teſtis, quam tu Bruxella, ſupremis
  Eſſe vides portum perfugiumque malis.
Triſte quidem dictu, ſed ſi tamen vltima ſpectes;
  Lætitiæ cauſſam, quâ capiaris, habes.
Fortè aliquis ſtygiis animam deuouerat vmbris,
  Iuratam calamo teſtificante fidem.
Hei mihi! quæ miſero leti tam dira cupido?
  Dum licet, eluſâ fœdera frange fide.
Diua feri ſurdam cæleſti verbere mentem:
  Diua feri iaculo ferrea corda tuo.
Fallor? an irato venturum ſidere fulmen
  Horruit, & dextræ ſcripta nefanda ſuæ?
Ipſe tuæ ſupplex humiliſque aduoluitur aræ,
  Mitis vbi miſeris diceris eſſe Parens.
Ter veniam lacrymis, pacem ter planctibus orat:
  Vix hoc ſuſtinuit dicere: Mater aue:

Proti-

Protinus æternis caput execrabile diris
  Dignaris vultu qui miserantis erat.
Sacra facit Mystes: exorant sacra fauorem;
  Et facilis tacitas excipis aure preces.
En grauis atrato descendit aranea filo,
  Et tulit auulsas hostis ab vngue notas.
Vidimus inuisas, feralia signa, tabellas:
  Vidimus à stygio rapta trophæa duce.
Vidimus accensos tantâ nouitate Brabantos
  In laudes iunctis plausibus ire tuas.
Nec solùm admissis per te fit gratia culpis,
  Aut damnata tuâ caussa triumphat ope:
Inuigilas, fidum ne quid malè lædat Amantem;
  Quamque fides illi est, tàm tibi cara salus.
Sensêre Austriadæ patriæ duo sidera nostræ,
  Spes sua præsidio quàm benè nixa tuo.
Quos Isabella animos, quos non Albertus honores
  Dicitur hîc aris exhibuisse palàm?
Et nunc Austriadas inter par nobile Diuos
  Fulget, & officiis præmia digna capit.
Si benè quid meruit pietas tam rara duorum;
  Virgo feres promptas ad mala nostra manus.
Pestis atrox iterùm bello comes addita spargit
  Altera tela, ignes; altera tela, luem.
Opprime fatiferi surgentia semina morbi:
  Sint mea, Bruxellæ sint rata vota tuæ.
Vtque, precor, facies: cunctis aptabere votis;
  Maiestas adeò mitis & æqua tua est.

ELE-

ELEGIA II.

Votum pro adolescentulo B. V. MARIÆ sodalitium ineunte.

FLoscule qui prima rides formosus in herba:
Floscule qui primo vere decenter hias:
I bone, virginei modò iungere floribus horti,
Laxat vbi plenos nectaris aura sinus.
Errat vbi tepidis per prata Fauonius alis:
Sol vbi purpureo lumine vestit humum.
O te felicem! tua si bona flosculé noris:
Non poteras vllo tutior esse loco.
Noui ego, quàm teneris noceat leuis aura rosetis:
Quàm tuus ex facili decutiatur honos.
Diua fores, hortíque aditum custode corona;
Ne noceant homines, ne noceántve feræ.
Nec Titan radiis florem, nec flatibus Eurus,
Aspera nec tristi frigore lædat hiems.
At zephyri molles, & sol formosior, & fons
Irriguis apto tempore lambat aquis.
Incipe te blando, mi floscule, credere cælo:
Et primo illusum murice pande caput.
Cùm totam matura rosam te fecerit ætas;
Sceptra tuas flectes ad Mariana comas.

ELEGIA III.

Auceps ob amissum falconem patibulo addictus, voto B. VIRGINI HALLENSI nuncupato, & falconem & vitam recuperat.

EXtulerat Titan lucem venatibus aptam,
Plurimaque æstiuo sole volabat auis:

Tunc

Tunc ego (præteritis & adhuc timor ipse periclis
Præsentes cogit mortis habere metus:)
Tunc ego, quà prædæ me spes vrgebat agendæ,
Aucupio volucres fallere iussus eram.
Iuimus. Et laxis falco iam liber habenis,
Dat plausum pennis, increpitatque moras.
Quaq; incerta volant, volucrumq; examina ludũt;
Huc ruit imperio protinus ille meo.
Ille volat, prædamq; premit, iamq; vngue tenetur
Altera; vix celeri est altera tuta fugâ.
Saucia pars trepidat; pars sese in nubila condit;
Territa pars nidos, notaque lustra petit.
Quid facerem? nec te poterant æquare volantem
Lumina, nec solitus sistere, falco, sonus.
Quò ruis, exclamo; fugitiue reuertere prædo:
Siste fugam; prædæ sat populator habes.
Quod voci deerat, suppleuit dextera plausu:
Iunctaque cum plausu signa vocantis erant.
Et nusquam lapsæ spectantur ab aëre plumæ,
Et nusquam reditus spes patet vlla tui.
Vertitur intereà cælum, nox astra reducit;
Et repeto patrios pallidus ipse lares.
Limina vix tetigi, cùm de falcone rogamur,
Prædaque pennigero de grege quanta fuit.
Prodimur è vultu, nec vox tam firma pauenti est,
Elapsam ex oculis quin fateatur auem.
Ardet herus rabie, nec voci parcit & iræ:
Furti, inquit, furti pœna luenda tui est.
Reddita nî volucris postquam compleuerit orbes
Luna duos; laqueus criminis vltor erit.
Protinus in campos, & deuia tesqua volamus:
Nulla mihi intacta est silua, nec vllus ager.

Aëris

Aëris eque fide supplex mea vita pependit:
A ërisque fides reddita nulla vijs.
Iamque dies aderat, quo me, sine crimine, furcæ
Heu! furor, & domini destinat ira mei.
Insontem ergo rapit manibus de more reuinctis
Lictor, & in collo iam mihi nodus erat.
Tum subit Hallensis pietas mihi cognita Diuæ:
Et pietas animos, spes vbi nulla, facit.
O Virgo, Hannonias, dixi, quæ respicis Hallas,
Vnica quæ trepidis anchora rebus ades:
Aspice me miserũ, quem iam suspendia, quem iam
Perdet ob elapsam restis & arbor auem.
Nil ego peccaui. nec te latet, optima Mater:
Tu deplorato, quam potes, adfer opem.
Erronem, quacumque vagis secat äëra pennis,
Virgo redire iube; iussa redibit auis.
Finieram. falco plaudentibus aduolat alis:
Non subiti casus, Numinis istud erat.
Salue falco meæ vindex inopine salutis:
Auctor eris vitæ, qui modò mortis eras.
Te mihi Diua parens ignotis misit ab oris,
Ne reus admisso plecterer ipse tuo.
Viuimus auguriis Dominæ, famamque tenemus;
Tam felix numquam præbuit omen auis.
Hoc quodcumque mihi, Virgo, superadiicis æui,
Obsequiis, iuro, seruiet omne tuis.
Nec sua laus merito deerit: pendebit ad aras
Historiæ testis picta tabella meæ.
Hic erat elapso, scribam, falcone necandus;
Furcaque, quam spectas, fata datura fuit;
Inclamata Parens, istis quæ præsidet Hallis;
Optatam in dubiâ morte remisit auem.

ELEGIA IV.

Parthenici clientis ad B. V. MARIÆ Aedem sub noctem properantis vota.

CAelo parthenici quotquot regnatis Amantes,
Ebria diuino semper amore cohors:
Imus, & ire licet magnæ in sacraria Matris.
O faueat; qui vos sæpè beauit amor.
Scilicet aspirate meis gens aurea cœptis:
Quam terimus, vobis semita trita fuit.
Sic vos semper amet summæ Deus arbiter aulæ:
Sic vos Virgo Deo proxima semper amet.
Dum loquor, en tenebris aër densatur, & in me
Africus aduerso turbine bella parat.
Nox tenebris armata tuis bacchare; simulque
Irrue cum ventis turbo proterue tuis.
Nil agis. auspiciis meo cælestibus Ædem:
Quâque viam pandit, me face torret amor.
Fallor? an excussis nimboque & nocte renidet
Cynthia, stellato conspicienda sinu?
Quis scit, an hoc lateat mea Diua sub orbe? frequenter
Audiit à formâ Luna venusta suâ.
Quis scit, an illa meos numeret per sidera passus?
Nullus enim pretij passus inanis erit.
Quis scit, an illa duces vltrò submittat, amicam
Lumine demonstrent qui præeunte viam?
Quis scit, an illa nouis tot me sine murmure linguis
Inque suas sedes, & sua templa vocet?

Quis

Quis ſcit, an illa ſuâ texat mihi luce coronam,
Totq́ue mihi gemmas, cerno quot aſtra, paret?
Quis ſcit, an illa ſuos ſtellis adiunxit ocellos,
Pleniùs vt fidi ſpectet Amantis iter?
Auguror, & verum eſt: aſtris mea vota probantur.
O deſideriis aſtra benigna meis!
In noua ſæpè pij migraſſe feruntur Amantes,
Sidera: ſi fas eſt, mos, precor, ille redi.
Tunc ego virgineo lux ſcilicet addar olympo,
Totq́ue faces inter paruulus ignis ero.
Fortè minoris erit qui captus imagine lucis,
Exemplo fiat lucida ſtella meo.
Dum rapiunt & luna meos & ſidera viſus;
Neſcio quæ plantis additur ala meis.
An mihi ſancta domus vicinos afflat odores,
Inſolitoq́ue meum numine pectus agit?
Ite pedes, aquilaſq́ue cito præuertite curſu,
Vèlaq́ue præcipiti vincite tenſa Noto.
Vos modò Parthenicis celebrata Sodalibus Ædes,
Tritaq́ue nocturno poplite ſaxa vocant.
Nulla mora eſt, delubra peto. iam ſupplice voto,
Iam prece, iam lacrymis ara colenda meis.

ELEGIA V.

Ad B. Virginem MARIAM *pro obtinendo* IESV *amore.*

QVid magis exoptem, quàm quo vixiſſe putaris,
Viuere, quóve modo mortua, Virgo, mori?
Siue tuum blandâ cor fixit arundine IESVS;
Seu tua flammiuomâ torruit oſſa face;

Hoc ego, si fas est, languescere totus ab arcu:
Hoc ego, si fas est, igne perire velim!
Quaque homo, quaque Deus, meliorum Christus amorum
Mille habet illecebras, mille potenter habet.
Siue Deum spectem: quod amorum & quale theatrum!
Qui semel hunc potuit cernere, semper amat.
Siue hominē spectem: tot Amātibus afflat amores,
Vulnera quot lacero corpore fixa gerit.
Scilicet è patulis rumpant incendia plagis;
Eque oculis Nati spicula mille tui;
Nec scintilla pio, nec sit leue vulnus Amanti?
Quique aliis largus, sit mihi parcus amor?
Absit, & ipsa veta. sic te pulcherrimus ignis
Ambiat, & telis blanda pharetra suis.
Si me somnus habet; non sit nisi somnus amoris:
Si vigilo; excubias semper amoris agam.
Si comedo; me grata fames inuadat amoris:
Si bibo; sola pio ponat amore sitis.
Dum loquor, ardentē, qui pectore regnat, amorē
Eloquio spiret viuida lingua suo.
Ille meas sic vngue fides, sic pectine pulset:
Protinus vt dicant, Hîc quoque ludit amor.
Quando erit, vt flammis tecū propè lædar iisdem;
Et tecum iaculo pænè, MARIA, pari?
Tunc ego non dubitem sæuas perferre catastas:
Non dubitem pœnis omnibus vnus agi.
Dulce foret miscere meum cum sangnine IESV:
Dulce foret longâ claudere fata cruce.
Fac mea vota tuis, Regina, simillima votis,
Cordibus eque duûm finge duobus idem.

Ambos

Ambos vnus amor sibi nos adstringet Amantes:
Vnus erit IESVS, vincula nostra, tuus.

ELEGIA VI.

Cliens Parthenicus è purgantibus flammis opem B. V. MARIÆ sibi deposcit.

MAxima pars hominum, nec te, mitissima, curat,
Virgo, nec offensi Numinis arma timet.
Vt tamen hoc ita sit; misero prodesse clienti,
Id demum est pietas, id Marianus amor.
Me miserum! potui, si mens non læua fuisset
Errori veniam promeruisse meo.
En modò vindicibus teneor captiuus & exul,
In quibus, heu! durum est, & pudet esse, locis.
Non sopor hîc curas, comitum non turba dolores
Mitigat, aut rapidos temperat vnda focos.
Nos procul absentes cælestia gaudia fallunt:
Missaque tam longè gratia rara venit.
Debita suppliciis cur non tormenta redemi?
Defuit hæc noxæ pœna suprema meæ.
Nuper in æthereas posito mens corpore sedes
Ibat; at aduerso est inde repulsa Deo.
Illa feros, quibus eluitur leuis error, in ignes
Mittitur. ô quantum culpa vel vna nocet!
Heu! mihi iam videor cælo tot abesse Nouembres,
Quot tuus in Phariâ filius hæsit humo.
Stare putes, adeò tardis it passibus hora:
Et trahitur lentis noxque diesque rotis.
Deme mihi labẽ, flammæ quoque pabula demes,
Et nimis, ah! longas in mea vota moras.

Forsitan audacter facio: Quis frenet amorem,
Quem Deus in nobis (sit licet vltor) alit?
Quis cælum, Numenq; ferat patienter ademptũ?
Quis ferat ex ipso gaudia rapta sinu?
Emicat vt pauidæ canis ad vestigia ceruæ,
Et frustrà inuitum vincula dura tenent:
Vtque stat impatiens, neque iussas audit habenas,
Acer ab Eleo carcere missus equus;
Sic mea mens celeres meditatur in astra volatus,
Explicat & pennas altiùs igne suas.
Sed benè vix cœpit: cohibent incendia cursus.
Hęc mora plus pœnę, quàm dolor omnis, habet.
Mater ades (flammis nam te dare iura loquuntur)
Nec potes hoc damno dissimulare meo:
Ille ego sum, qui te colui: quem Sabbata quondam
Exiguâ pastum sustinuêre dape.
Ille ego sum, qui te cecini: quem sacra solebat
Inter Amatores musa referre tuos.
Flecte, precor, Natum: dic, vt miserescat, & in me
Mansuetas habeat mitior ille manus.
Dic age, lustrali tandem me liberet igne:
Subsidij, dicam, caussa MARIA fuit.

ELEGIA VII.

Ad B. Virginem MARIAM *pro felici morte impetrandâ.*

VNius alma Parens animæ miserere, perennis
Mors mihi de cuius morte, salute salus.
Hoc ego dum mecum; curas mens inter & æstus:
Quid modò? quid nobis denique fiet? ait.

Si

Si portum vix vna ſubit de mille carina,
Et ſæpè inſidas anchora culpat aquas:
Si quibus aptabat votiuas nauta coronas,
Fracta vides ſerò carbaſa, fracta tamen:
Ah! ſcio, quàm fragili vehitur mea vita phaſelo,
Quamque ſalus dubiis fluctuat acta Notis.
Styx, & opes, & amor, iunctis me viribus vrgent,
Impetitur ventis heu! ratis vna tribus.
Prima metus hæc cauſſa mouet; quos aggerat hei:
mors!
Fortè nouerca mihi, fortè futura parens.
Iudicis accedunt ſub duro actore tabellæ,
Quas de me auſteras ſors grauis vrna feret.
Hei mihi! fatalem mundo denuntiat horam
Buccina: venturo torqueor ipſe metu.
Quò feror? an pauidi repetunt ſua corpora manes?
Triſte ſepulchretum tota videtur humus.
Chriſtus adeſt: micuere poli: crux aëre pendet:
Scena vocat cunctos vltima: Chriſtus adeſt.
Me miſerum! ſpes nulla ſuper, fiducia iuſtos
Pænè fugit, cauſſæ Virgo clientis ades.
Non ego iudicium (quis me ſubducat ab illo?)
Deprecor; at trepidum me mea cauſſa facit.
Fac modò me damnem; da poſſim eradere vitæ
Crimina, da fauſto claudere fine dies.
Spero equidem, fragiles animus cùm deſeret
artus,
Sentiet optatam, quam modò poſcit, opem.
Opportuna feres trepidis ſolatia rebus,
Et cadet imperio cura pauorque tuo:
Tunc ego totus amor, totus tunc lacryma; dum me
Mors ad ſupremum falce tribunal agat.

Audio: Iuſtitiæ clementia iuncta forori,
   Hoſpitibus fauſtos dátve negátve lares.
Excutit; & palmas, ſi qui meruêre, reportant:
   Excutit; & pœnas, ſi meruêre, ferunt.
At qui, Diua, tuo vixit deuotus amori,
   Lucida ſecurâ tendit in aſtra viâ.
Donec erô, tuus ille meos amor occupet annos:
   Mors ſit; & interitus te penes hora mei.

ELEGIA VIII.

Votum B. Virgini MARIÆ, *dum Parthenici Sodales ad Poëtarum lectionem accinguntur.*

DIua virum canimus (ſit fas ô Diua) veneno
   Quem docuit blandas perdere liuor apes.
Ille thymo, lætumque roſis poſſedit Hymettum,
   Et circùm culti iugera multa ſoli.
Pauper Ariſtæus formoſo diuitis horto
   Non procul abſentes fortè colebat apes.
Ite bonæ, dixit, primùm rorantibus aſtris:
   Hybla ſuas vobis proxima ſeruat opes.
Manè ruunt, aptuſque fauis, mellique parando
   Carpitur à cunctis per nemus omne liquor.
Non tulit id liuor. tacito quod corde premebat,
   Explicat ingenio deteriore nefas.
Inficit, heu! cunctas ſuccis letalibus herbas;
   Ebibit affuſam flos hic, & ille luem.
Puniceis aurora rotis de more rubebat,
   Totaque cæleſti rore madebat humus:
Melliger ergo fremens denſis exercitus alis
   Irruit in ſaltus, quà data porta, ſuos.

Dum

Dum thyma iuncta rosis, cythisosque & lilia libat;
Pestiferas gustu iudice sensit aquas.
Serpit in insontes virus ferale volucres;
Vnaque non vno vulnere plaga furit.
Expertura nouos alibi felicius hortos,
Vrget apis pennâ deficiente fugam.
Emicat hæc sursum, vitamque relinquit in aurâ:
Hæc per fatalem languida repit humum.
Altera fortuitum reperit sub fronde sepulchrum:
Altera tabifico pendet adusta gelu.
Ista tuos, Virgo, signant aluearia cœtus:
Nam quot ibi Socij, tot numerantur apes.
Hi per & areolas, & vatum prata vagantur;
Mors vbi sub florum messe venena tegit.
Inuidus ille dolo facilem qui cepit Adamum,
Altera iam dulci prælia fraude parat.
Virgineis inspersit atrox aconita camœnis,
Nequitiæque suæ noluit esse rudes.
Pagina dum teneros molli pede cantat amores;
Quæ nullum infecit, pagina rara fuit.
Hei mihi! quis lecto durus Nasone recessit?
Exilio dignum est, vt fuit auctor, opus.
Ille vel ille suo formosus in ordine versus,
Ille vel ille notâ de meliore lepos;
Allicit incautam mentitâ fraude Iuuentam.
Hæc fera virgineus nec videt arma pudor:
Nam iuuat è blando decerpere carmine flores,
Attica musa tuos, musa Latina tuos.
Intereà castam populantur toxica mentem:
Intereà cæcus pectora versat amor.
Vidimus inuictos quandoque libidinis hostes
Mollibus, heu! numeris carminibusque rapi.

Vidimus ingenuos, lecto quos vate, puderet
 Scripta pudicitiæ posthabuisse suæ.
Vidimus Idalio propè tot data colla Tyranno,
 Quot tenuit cupidas musa iocosa manus.
Parthenicæ illæso subeant Helicona volatu,
 Et redeant saluæ, te duce, Mater, apes.
Seu quia virginei coleris tutela pudoris;
 Seu quia sunt curæ pars quotacumque tuæ.
Sentiat & stygiæ per te vafer incola sedis,
 Toxica successus non habuisse suos.
Viribus, & solito sua tela carere veneno,
 Cypride cum mœstâ collacrymetur Amor.
Augvror; & nosti: linguis exculta duabus
 In laudes fundet mella Iuuenta tuas.
Ille pudicitiæ saluum te vindice florem;
 Ille datam grato carmine dicet opem.
Nec deerit, qui se teneros impune poëtas
 Asseret auspiciis euoluisse tuis.
Audiuit mea vota Parens. Innoxia plenæ
 Crura thymo cellas ingrediuntur apes.

ELEGIA IX.

B. V. MARIA *de vitæ statu consulenda.*

MArs vbi militibus belli dat signa propinqui,
 Arma tenent; frenis impediuntur equi.
Auspice Neptuno fragilem, Palinure, carinam
 Scandis, & aduersas vincis inermis aquas.
Audiat Hippolytus, ceruis vbi retia tendat:
 Imus, ait, cœptis Delia plaude meis.

Nec

Nec labor agricolam terret, si findere rastro,
Solibus hibernis imperet arua Ceres.
Virgine nil auctore time. regit illa clientes,
Quos vaga non certo limite vita tenet.
Non tamen est studium cuiuis, eademq; voluntas.
Elige, cui dicas: Hæc mihi vita placet.
Sunt, quibus est cælebs illæsaque moribus ætas:
Sunt, quibus arrident Pallas & æqua Themis.
Inuenies, quos vrit honor, quos ducit hiantes
Purpura, quos Regum splendor & aula rapit.
Ille nihil belli putat artibus esse secundum:
Vtilius medicâ nil putat alter ope.
Fortè pater dicet: Debes mihi nate nepotem,
Qui blæsâ canum voce salutet auum.
Vre faces; inuitat hymen: flos exigit æui,
Et, mea quæ dudum fata morantur, opes.
Viderit ista parens. aliò fòrs vertere cursus
Astra iubent, genio nata fauere tuo.
Mons latet, à rerum strepitu turbisque remotus:
Dat pietas nomen relligiosa loco.
Nulla Venus castos illic infestat Amantes:
Hinc aurum, hinc Siren altera fugit honos.
Forsitan huc venies. tibi sic indulgeat æther:
Sic tibi sint fausti, sint sine labe dies.
Quidquid id est, Dominæ faciles inquire per aras,
Quique tenor vitæ, quæque sequenda via est.
Aspice, dic, primæ sub tempora, Virgo, iuuentæ,
Quo meus in biuio detineatur amor.
Semita suspensam vocat altera & altera mentem:
Altera tota, vepres; altera tota, rosæ.
Quò ferar? vnde petam trepidis oracula votis?
Tu mihi consilium, tu mihi numen ades.

Scis, mea quo vento, quo debeat æquore ferri;
Scis, mea quo portu suscipienda ratis.
Ah! vereor, ne fortè vagis in fluctibus errem;
Quamque dabit, portus fallat & vnda fidem.
Si tua non frustrà sertis altaria cinxi,
Si tua non vanam gratia spondet opem:
Pande precor nobis, quo tramite, Mater, eũdum,
Nostra salus istâ statque caditque viâ.

ELEGIA X.

Peregrinationes sacræ.

MAius adest, mensis quo non formosior alter:
Veris honos, Floræ gaudia, Maius adest.
Et cæli facies, & te nitor allicit agri,
Et mitis faciles prouocat aura pedes.
I, quò te Zephyrus, quò ducit cantibus ales;
Nec malus abrumpat picus & anguis iter.
Nolo ego te terras alio sub sole iacentes,
Nolo ego te longas Tethyos ire vias.
Vise tuos (quid enim voueam tibi maius) amores,
Et loca, quæ Dominæ sacra feruntur, adi.
Sistere Laureti, quo nil prius, Itale templo:
Sistere Serrati vertice montis Iber.
France subi felix, & tu Germane, sacellis,
Quæ mea pro cælo Diua minore colit.
Te quoque Virgineas (quæ sint, sua pagina dicet)
Belga, salutatum conuenit ire fores.
Nec vos Sauromatæ, nec te labor, Hungare, frangat:
Mollit iter pietas, & Marianus amor.

EL E-

ELEGIA XI.

De B. VIRGINE LAVRETANA.

CVm mea musa pium peregrè deducat Amantem,
Pandere pauca meo carmine templa iuuat.
Templa quibus Regina suum præsentius afflat
Numen, & aspectu lucidiore fauet.
Lauretana domus, magnæ incunabula Matris,
Iure suas primùm dicere mandat opes.
Dum pede res Asiæ cursum tenuere secundo;
Cella Palæstinis substitit illa iugis.
Polluit at postquã Pharius loca sancta Tyrannus,
Triuit & immundo limina casta pede;
Sistitur Angelicis ablata per aëra pennis,
Montis in Illyrici vertice sancta domus.
Pro merito tunc culta fuit, dum temperat æstus,
Adriacasque suo numine frenat aquas.
Sed breuis hæc statio. Quarto nam vecta Decembri est
In Lauretanum cella beata nemus.
Mira fides! sacris pia sedibus arbor honorem
Dicitur inflexis exhibuisse comis.
Prodigiis clarere locus: concurrere passim
Italus, & donis cœperat ara coli:
En ferus insidiis latro grassatur; inermes
Opprimit; occultis cædibus horret iter.
Inde pedem Regina moues, & colle propinquo
Tecta locas: tectis multus habetur honos.
De stipe, quæ sacræ cessit custodibus Ædis,
(Hæc retulit pietas præmia) rixa fuit.

Ergo tuos mandas aliò migrare penates:
  Inque noui rursum culmine montis ades.
Hæc vbi Picenus; Nunc nunc, ait, optime ciuis,
  Materiam, quâ sis relligiosus, habes.
Inuenienda via est, quâ nullo crimine posthac
  Euolet è nostro gaza beata sinu.
Exul auarities isto procul aëre cedat:
  Virgo parens litis semina damnat opes.
Dixit. ad eximios tulerat iam fama fauores,
  Quà rate trita via est, quà via trita rotâ.
Lauretum toto concurritur orbe: MARIAE
  Natales gestit visere quisque lares.
Ianua sancta refer, quot te coluêre clientes,
  Oscula quot posti, quot data serta tuo?
Suspensas tenuit quot primo in limine plantas
  Ex adytis spirans horror & aura tuis?
Ille genu supplex augusta per atria reptat:
  Huius & à lacrymis, sicut ab imbre, madent.
Atque aliquis cupido dum per loca singula visu
  Fertur, & hinc oculos pascit, & inde suos,
Hîc secuit Ioseph: hîc ligna dolauit IESVS:
  Illo Mater, ait, vagiit orta loco.
Hîc dixit Gabriel: illic assensa MARIA est:
  Hîc focus, hîc mensæ proxima sponda fuit.
Aspice, flauentes qui tot durauit aristas,
  Nullo læsus adhuc vulnere murus hiat.
Hæc digito designat & hæc: dein aspicit aram,
  Quâ super effigies cedrina Matris erat.
Et modò virgineæ miratur frontis honorem:
  Et modò sidereas lumen vtrumque faces.
Quotque micat gemmis, tot fert præconia vertex:
  Totque oculos ad se pulchra corona rapit.

Sed

Sed iuuat attonitos & frons & vultus IESV,
Qui velut in dextra, gemma, Parentis erat.
Magna quidem, fateor, sunt hæc miracula: verùm
Ars simul & pietas æmula iunxit opem.
Ne quid ab hoste dom⁹, ne quid pateretur ab æuo;
Iussa fuit circùm marmore tota tegi.
Surgit opus, solidusque suo stat marmore murus:
Ipsaque, quis credat? marmora sensus habet.
Vt sua parietibus remaneret forma vetustis;
Sponte suâ cessit non procul inde lapis.
Cessit, & illæsâ murus compage reuinctus
Addidit ad sacras altera valla fores.
Obruimur, plenis si tanta per æquora velis,
Ingenij tentet cymba volare mei.
Vestra fides, Superi, si quod diuina potestas
In terris vmquam grandius egit opus.
Illic prima sui fecit compendia Numen:
Et mater saluo Virgo pudore fuit.
Illic cuncta suos laxant miracula fontes,
Et medicas sentit quilibet æger aquas.
Quid facient morbi, si mors sibi fracta queratur
Spicula, si viduas falce minace manus?
Quid memorem cæcis accensa frequenter ocellis
Lumina? quid plantis vincla soluta suis?
Quid rediuiua canam mutæ commercia linguæ,
Iamque voraturo carbasa salua mari?
Quid? quòd in obscuras acherontica monstra cauernas,
Gloria Lauretæ dum memoratur, agit?
Robore quæ nequeunt alij, non artibus vllis
Vincere; parua suo nomine cella potest.

Quæ

Quæ non, Virgo, tuos custodia seruat Amantes;
Cùm tua sit cælo præside tuta domus?

ELEGIA XII.

De B. Virgine Montis-acvti.

ASper vbi collis, qui non tamen asper Amanti est;
Incipe tu gratos ferre Brabante pedes.
Omnia prodigiis mirabere plena: sacelli
Siue videbis opus, siue videbis opes.
Æmula sideribus moles stellata refulget;
Nuper vbi tantùm quercus & herba fuit.
Hæc tua laus, nec prima tua est, Alberte; MARIAM
Tu gentilitiâ relligione colis.
Marmora tu muris, tu das altaribus aurum:
Tu das Virgineis regia serta comis.
Ditia quid gemmis auroque rigentia dicam
Sceptra? quid artifici pallia texta manu?
Hæc vbi sollicito percurreris omnia visu:
Altera quæ spectes dona, viator habes.
Inuidiosa leges priscis miracula sæclis,
Quæ dabit historiis picta tabella suis.
Aspice non vno pendentes ordine ceras:
Muneris accepti pignora certa ferunt.
Aspice præcipiti fugientes agmine morbos:
Aspice deuictæ plurima signa necis.
Ergo pedes te crede viæ; neu turpe putato:
Quod facit Austriades, hoc tibi turpe putes?
Hæc pedes augustâ cum coniuge sæpè reuisit
Limina: erant longæ tædia nulla viæ.

Mox Proceres, Alberte, tuos idem impulit ardor:
    Gestiit exemplo quilibet ire ducis.
Vidi ego Virgineas manibus pendere corollas:
    Vidi ego Virgineâ feruere laude viam.
Iam didicit vocale nemus resonare MARIAM:
    Iamque leui volucris gutture cantat, Aue.
Agnoscunt Zephyri cantus, & lenè susurrant:
    Plaudit & arboreis proxima silua comis.
Regnate ô Zephyri, ô siluæ florete, piasque
    Accipiat cunis mollibus arbor aues.
At tu Diua tuos facilis, precor, aspice Belgas;
    Quæque fremunt, forti comprime bella manu.
Belgica, quæ mediis etiam seruiuit in armis,
    Gratior accepto munere pacis erit.

ELEGIA XIII.

De sacro Cereo ope B. V. MARIÆ *Atrebatibus submisso.*

ET sumus Arthesij non vltima cura MARIÆ;
    Dum cæli vitio corpora languor habet.
Lucifer, auxiliis non proficientibus, ignis
    (Vt perhibent) nostros conficiebat auos:
Virgo parens tanto dignata occurrere morbo,
    Exeruit dextræ robur & arma suæ.
Adstitit hæc mediâ citharœdis nocte duobus,
    Rixa quibus cæsi de nece fratris erat.
Ite, sacras Lambertus vbi moderatur habenas;
    Ferte salutiferam, quam damus, inquit, opem.
Proferet antidotum præsentibus vtile morbis
    Cereus: ille meo munere vester erit.

Huius

Huius iô medicas lymphis infundite ceras:
    Certa salus potâ quemque sequetur aquâ.
Itherio Normanne comes (qui me auspice tecum
    Iunget amicitias, nec mora longa, nouas)
Carpe viam, promptusque sacri te transfer ad ædes
    Præsulis, & monitu detege visa meo.
Dixerat, & celeri nabat per sidera curru;
    Cùm pauet, inque preces alter & alter abit.
Quis credat? post visa diu suspensa, MARIAE
    Vix dedit imperiis lentus vterque manus.
Donec & ore minax ambos Regina reuisit,
    Imperat & iussam præcipitare viam.
Sit veniæ locus, & primæ sua gratia culpæ:
    At pœnam, dixit, culpa secunda feret.
Parce minis, mora nulla, Parēs, accingimur, aiunt;
    Parent promissis: ingrediuntur iter.
Quæ sit caussa viæ Lamberto denique pandunt.
    Visa placent: gemino stat sua teste fides.
Septima nox aderat. placatis Præsul amicis
    Additur, & socias iungit in Æde preces.
Ocyor intereà promissam lucifer horam
    Deuehit: affuso subrubet ara die.
Tres suus horror habet, subitā trespectore flammā,
    Tres lacrymis vdas sustinuêre genas.
Virgo propinquabat pallâ spectabilis albâ,
    Quaque pedes mouit, præuius iuit odor.
Pignus in augustâ lucebat amabile dextrâ
    Cereus, ætheræ quem peperistis apes.
Tradidit hunc sociis, Lamberto adstante, duobus;
    Muneris & tanti quid ferat vsus, ait.
Mox abit, aspectuque suo frustratur hiantes,
    Suspensosque inter gaudia tanta viros.

Nullus

Nullus Aue dixit; nec præ nouitate licebat:
Hinc donum, hinc dantis præpediebat amor.
Vox vbi nacta viam, lacrymis Antiſtes obortis,
Virginis in laudes, quà tulit ardor, iit.
Hanc canit afflictæ facilem ſuccurrere genti,
Hanc deploratis promere rebus opem.
Accinit Itherius tecum Normanne, peritus
Vocis, vti citharæ plectra mouere ſuæ.
Altera iam grates, & longior hora tuliſſet;
(Quid minus offerri poſt bona tanta poteſt?)
Sed iam tempus erat mœſtas luſtrare cateruas,
Corporaque occultâ febris aduſta lue.
Protinus expreſſas è cerâ virgine guttas,
Lambertus liquidis mergere cœpit aquis.
Muneris in partem citharœdus vterque vocatur:
Hos labor, & poſthac ille manebit honos.
Plurima propter aquas ægrorum examina ſidunt.
Hoc amor, & vitæ ſpes quoque blanda facit.
Pro ſe quiſque bibit, potamque è vaſe ſalutem
Excipit. hoc pretium credulitatis habet.
Quiſque ſibi reduces omni procul vlcere vires,
Virginis & medicas prædicat eſſe manus.
Atque aliquis tantæ ſpectans miracula lymphæ,
Quæ tulit huc miram vis noua, dixit, opem?
Plus mihi vina placent: & vina rogabat amarus
Irriſor, ſtygias iam bibiturus aquas.
Vltor Virgineum ceu vindicet ignis honorem,
Impia præcipiti viſcera peſte vorat.
Sæuit, & exuſto ſceleratam corpore linguam
Proiicit in piceos, infera ſtagna, lacus.
Prodigij pars vna fuit: pars altera reſtat,
Artheſij, verſu non reticenda meo.

Relligiosa sacram metuit depascere ceram
Flamma, nec huc tantas vsque momordit opes.
Nam licet ex stillis alias candela profundat;
Parte sui nullâ deficiente perit.
Quo lux more solet similem producere lucem,
Et fons perpetuas fundere iugis aquas.
Nota loquor Belgis: abeas miracula quisquis
Despicis: aut Belgis, quisquis es, adde fidem.
Cereus hic magnæ didicit seruire Parenti,
Obsequium cerâ perpetuante suum.
Inde quidem felix. felicior ille, MARIAE
Qui monitis semper cereus esse velit.

ELEGIA XIV.

De B. VIRGINE A SABVLO, *quæ Bruxellæ anno* 1348. *coli cœpta est.*

HVc quod ab Anuersâ, Mater, deflexeris vrbe,
Exiguo statuam lintre vehente tuam:
Hoc numerat magnos inter Bruxella fauores,
Éque tuo certam pignore sperat opem.
Sperat, & accessu nil non miratur in illo,
Quo tuus immeritam sponte beauit amor.
Fortè decor statuæ tacitis defluxerat annis:
Læserat & vultus aura situsque tuos.
Altera sufficitur: nouitas accendit amorem:
Hîc amor, hîc pietas, hîc noua vota calent.
Iamque vetus passim neglecta iacebat imago:
Quod bona non æquâ femina mente tulit.
Abripit, abreptamque pio commendat Apelli:
Admouet artifices protinus ille manus.

Forma

Forma prior rediit, primi rediêre colores,
Ars quoque materiam est vincere visa suam.
Redditur ergo sacræ longè formosior Ædi,
Altaque conspicuo fulget imago loco.
Dum licet, hac gaude felix Antuerpia: paucis
Hæc tua luciferis (non ego fallor) erit.
Vim frustrà iniicies. aliò migrare paratam
Virginis admonitu femina docta canit.
Nulla mora est: ventis statuam committit & vndis.
Scaldi pater tantæ dirige nauis iter.
Audior: illa volat, Zephyrique fauentibus alis,
Per medias facili numine fertur aquas.
Officio funguntur aues: nouisse putares,
Quid sibi commissum ferret onusta ratis.
Vela ruunt circum: tendunt vmbracula pennis:
Inflectunt cantu rostra canora suo.
Pars grandes numeros, pars exprimit ore minores,
Pars tenero medios temperat ore sonos.
Mouit aquas cantus. facto velut agmine pisces
Protinus è summis emicuêre vadis.
Pro se quisque parat squamas agitare sonoras,
Vt dum voce nequit, plausibus æquet aues.
Intereà, Bruxella, tuis feliciter oris
Appulit, exili vecta MARIA rate.
O benè! quòd totis effunderis obuia portis.
O benè! quòd nitidis it sacra pompa viis.
Ipse humeris Princeps (non est labor iste pudori)
Principe cum gnato nobile gestat onus.
Quàm bona, Dux, exempla moues! seruire MARIAE
Discet ab exemplo Belgica tota tuo.

Cernis,

Cernis, vt ingreditur læto Sabulonia vultu
Limina, non illo Diua mouenda loco?
Cernis, vt ampla ſuas reſupinant atria valuas,
Et Dominæ gratos explicat ara ſinus?
Mater arenoſam, quâ poneris, incole ſedem:
Altera ſit Belgis hæc, precor, aula tuis.

ELEGIA XV.

De B. VIRGINE ESQVERMENSI *ad Inſulam.*

MIrus ineſt ouibus ſenſus pietatis & agnis;
Atque latens aliquid corpore maius habet.
Si dubitas, Eſquerma ſuo te rure moretur:
Efficiet certam res vbi geſta fidem.
Hîc rubus, & mediis roſa ceu pulcherrima ſpinis,
Virginis effigies inſita Matris erat.
Huc de more gregem paſtor numeroſus agebat:
Cauſſa fuit Virgo, prætereaque nihil.
Sidera cùm primo veſper depingeret auro,
Et caderet ſummis denſior vmbra iugis:
Hoc erat, vt fama eſt, pecorum commune magiſtris
Ante rubum prono fundere vota genu.
Vota, quibus Diuam multùm ſaluere iubebant:
Vota, quibus pecori grata faueret humus.
Aligeri, quibus vna fuit cuſtodia ruris,
Vt reor, indoctas erudiiſtis oues.
Dum Corydon noua ſerta rubo, noua figit Amyntas,
Angelicumque genu ſupplice dicit Aue:

En

En pecudes exẽpla mouent. Quis crederet agnos,
Et sacræ cupidas relligionis oues?
Ingeniosa pecus iam dicere docta salutem,
Indocilique prius poplite tangit humum.
Vidit id vpilio. Quid enim non ille videret,
Cuius in aspectu grexque rubusque fuit?
Dum pietatis opus, dumque hæc spectacula cernit;
Desiit hoc certè rusticus esse loco.
Prodigium, clamat, pietas non visa: MARIAM
En pecus inflexo est deuenerata genu.
Hic nullus teneros oculus qui fascinat agnos;
Non fera quæ magico carmine sæuit anus.
Numen inest mõstris, sed non leue numen, in illis:
Prodigium nobis omne MARIA facit.
Dixerat. exultim pecudes (audisse putares)
Ante vepres curuum ter posuêre genu.
Ter quoque balatu sacrum mulsêre rubetum:
Læta ter accepto murmure risit humus.
Audiit hæc Princeps, qui Flãdrica frena regebat;
Et subiit plenum relligionis agrum.
Audiit; & monstris posuit pro talibus Ædem,
Quà rubus hamatis ibat in astra comis.
Vna, pius grex, caussa fuit: fuit altera, sanguis
Virgineâ cursum sistere iussus ope.
Ille fluens sanguis, qui te Balduine tot annos
Hauserat, & medicæ luserat artis opem.
Relligiosa tuæ tunc conscia fama salutis,
Huc cum vicinis oppida duxit agris.
Altera pars agnos, multam pars altera ceram,
Tertia pars alias suppeditauit opes.
Nec mora: prima sui fructum tulit Insula voti:
Insula virgineo numine digna tegi.

Tunc

Tunc Esquermensi sua reddere vota Sacello
Dulcis erat Belgis & violentus amor.
Et fuit, ad sacram lætus qui tenderet Ædem,
Hoste per assuetas insidiante vias.
Iuit. & ô! caro comes addita Virgo clienti
Semper idem tuto tramite fecit iter.
Vera canam, licet ipse frequens concederet illuc;
Peruigili numquam visus ab hoste fuit.
Sola videbatur niueo propè rustica cultu
Femina consueto calle frequenter agi.
Femina Virgo fuit, fidum quæ texit Amantem,
Eripuitque oculis hostis inique tuis.
Plura dedit pagus, quem tot cælestibus auctum
Insula prodigiis officiosa colit.
Illic pace bonâ discordia pectora nectit
Conciliatricis nomine nota Parens.
Vidimus armatos in mutua fata, sequestrâ
Virgine, pacificas sæpè dedisse manus.
Vidimus & caussas, incertaque iura, patronâ
Virgine, caussidico nil eguisse suo.
Vidimus & lites, diuturnaque bella, vocatâ
Virgine, sæuitiem deposuisse suam.
Esquermensis adi, moneo, non dura Sacelli
Limina, qui morbis exigis æger opem.
Corporis è quouis saluus discrimine, dices,
Aut hoc, aut nullo degit Hygia loco.
Non opus amissam reuoces præcone crumenam,
Excidit incauto quæ malè lapsa sinu:
Huc ades, argentumque viâ disquire remensâ,
Inuenies illo, quo fuit antè, loco.
Non opus incertis reuoces tua vela tabellis:
Sidat, in ignotâ seu ratis erret aquâ:

Huc ades, & facili merces committe Mariæ,
In portum dubiam diriget illa ratem.
Admiranda Parens, quàm te reuerenter habebit,
Quíque tuos agnos, quíque ſequetur oues.
Si tua forma capit pecudes ratione carentes;
Nil hominis, qui te non venerantur, habent.

ELEGIA XVI.

De B. VIRGINE FOYENSI.

CVr te præteream Romanæ filia Sedis
Legia, virgineæ fama perennis Heræ?
Ille tuæ ſedes & relligionis ocellus,
Matris & auguſtæ regia Foyus ager:
Facta ſuæ miranda iubet cantare patronæ,
Orbem quæ meritis circumiêre ſuis.
Quercus opaca, ingens, vrbi vicina Dinanto
Cortice cæleſtes fortè tegebat opes:
Neſciit hoc aliquis, ferrum molitur in illam:
Sternit humi, validam texat vt inde ratem.
Quid facis ah demens! latet abdita nauis in illo
Robore, quæ cunctis vna miniſtret opem.
En ſubter quernam comparet imago medullam,
Dædaleæ ſcalpro non imitanda manus.
Virgo parens dextrâ puerum geſtabat IESVM,
Fictilis, & ſigni forma pedalis erat.
Veſtis obit corpus diffuſo prodiga cultu,
Et cohibent paſſas regia ſerta comas.
Quæritis exciſâ quid forſitan arbore factum?
Viſa fuit damnis pulchrior eſſe ſuis.
Mille abit in partes, in ſegmina mille, tot olim
Antidoto morbos edomitura ſuo.

D Prodi-

Prodigiis fecunda magis, quàm frondibus arbor:
Tot propè, quot fingas, vſibus apta venit.
Si quis ad hanc vertit longis damnata tenebris
Lumina; luminibus ſolque dieſque redit.
Non ego, Virgo, datas à te mihi mentiar aures,
Alter ait, ſurdâ qui priùs aure fuit.
Ille gelu, vitioque pedum malè captus inerti,
Explicat inceſſu liberiore pedes.
Hi, quibus infelix lapſo membrana laborat
Viſcere, ſperatâ reſtituuntur ope.
His, quos inflat iners albenti corpore languor,
Detumuit pulſâ venter inanis aquâ.
Cetera quid memorem? vim fatis intulit arbos;
Fregit & inuitæ ferrea iura necis.
Quæque arbos potuit, nitidi potuêre lapilli,
Qui fuſi circum limina ſacra iacent.
Ille colore roſas, coccum anteit ille coralli:
Hic candore niues prouocat, alter ebur.
Iſte nouum viridi mentitur luce ſmaragdum:
Mentitur violas iſte, hyacinthe, tuas.
Eſt, qui chryſolithi ſibi vindicet æmulus aurum:
Eſt, qui ſidereas exprimat igne faces.
Candet in his adamas; plorat cryſtallus in illis:
Hic amethyſte tua eſt purpura; pallor, onyx.
Quàm color his variat; tā vis diuerſa medendi eſt,
Virgine quæ tribui non niſi dante poteſt.
Iſte, dolore ferus quem calculus vſſit acerbo,
Expertus vires Foye lapille tuas;
Dixit: In exiguo quæ vis inſerta lapillo?
Hanc habet abs medicâ Virginis ille manu.
Vnus & Eöos delatus & alter ad Indos;
Quàm noua, tam morbis certa medela fuit.

Ditibus

Ditibus inuidiam fertur fecisse lapillis;
  Inde sibi pretium dum periisse dolent.
Nobile Virginei monimentum & pignus amoris,
  Ante oculos defer Legia grata tuos.
Donec Virgineæ viues deuota Parenti
  Filia, Romanæ filia Sedis eris.

ELEGIA XVII.

De imagine B. V. MARIÆ *in nemore Illustrissimi Ducis Arschotani per Vallencenenses Societatis* IESV *discipulos intra quercum anno* 1625. *Nonis Augusti collocatâ, quam &* BONÆ SPEI DOMINAM *nuncuparunt.*

DVm vehit Augusti quintū lux annua solem,
  Sit mihi in Arschotij fas Ducis ire nemus.
His abs Parthenicis benè cœpta clientibus edam,
  Vallencygnææ quæ canat vrbis olor.
Virgo, tuos si quando licet cognoscere sensus;
  Nosse quid hîc velles visa Iuuenta fuit.
Hæc equidem audierat solers hortante Magistro,
  Spargendus latè quàm tuus esset honos.
Non decet angustis concludi mœnibus vrbis;
  Vlteriùs per nos, quà licet, inquit, eat.
Est mihi de Foyâ simulacrum fictile quercu;
  Cui decus & pretium sola MARIA facit.
Hoc ego Remæis tutelam saltibus addam.
  Quercus erit votis non aliena meis.
Quis scit, an hâc olim supplex Peregrinus adoret?
  Quis scit, an hîc magnæ numina Matris erunt?

Dixerat; & felix tantis audacia cœptis
Adfuit, & mirum promere iussit opus.
It Mariana phalanx armis instructa sed illis,
Quæ sibi virgineus suppeditarat honos.
In nemus ingreditur; dumque huc vestigat & illuc
Quæ loca, quæ votis suggerat arbor opem;
Commoda visa fuit spatiosior area, cuius
Grandior in medio consita quercus erat.
Hîc locus, ingeminat, nostro locus aptus amori.
Hac Dominæ sedes gratior esse nequit.
Expedit arma, quibus figatur in arbore signum:
In promptu claui, malleus, vncus, erant.
Ascensum facilem quercus procera negabat;
Quò tamen impatiens ire parabat amor.
Inuida quid nostris obstas conatibus arbor?
Obuia quin vltrò brachia flectis? ait.
Ingenio supplere decet. testudinis instar
Supponunt humeros æmula turba suos.
Dulce putatur onus. quid enim leue non sit Amãti,
Dilectæ quoties Virginis vrget opus?
Excauat ille rudem secto sub cortice truncum:
Hic spatio Diuam conueniente locat.
Alter compositam clauis defigit & vnco:
Hic sparso circùm flore decenter obit.
Hæc vbi consilio & studiis communibus actum,
Nomine quo tandem Diua vocanda foret.
Singula dum pensant augustæ nomina Matris;
(Non vno solùm nomine digna fuit)
Protinus è nostris non nemo Sodalibus, illic
Qui lætus tantum fortè videbat opus:
Cum pia Mater, ait, vestris spem præbeat ausis;
Iure SPEI DOMINAM iure vocate BONAE.

Virgo,

Virgo, SPEI DOMINAM sine te, dixêre, vocari:
  Tamque bonum per nos nomen habere velis.
Religiosa piis applaudit vocibus echo:
  Reddit & acceptos terque quaterque sonos.
Protinus è venis silicum pars semina flammæ
  Extudit; accensas pars tulit inde faces.
Pluribus ante nouam collucet cereus aram:
  Promuntur flexo plurima vota genu.
Ramorum pulchro distinguitur ordine scena,
  Ponendæ indicium quæ rude sedis erat.
Quid memorem querno libata suauia ligno,
  Flexaque per varios musica verba modos?
Fecit vbi finem vocum concordia discors;
  Hæc nemus obsequij verba suprema tulit:
Hospitio magnæ posthac celebranda MARIAE,
  Nos tibi deuinctos aurea quercus habe.
Quisq; quot hebdomadis ad te properabit Amator,
  Indulta vt musis otia nactus erit.
Aeris hiems ventis, Titan desæuiat æstu:
  Nec statuet plantis iste, nec illa moras.
Forsan & exemplo quondam vicinia nostro,
  Quæque procul nobis ora remota iacet;
Huc veniet dubiis quæsitum oracula rebus,
  Et feret ad patrios nuntia certa lares.
Forsan & hunc portenta locum diuina probabunt:
  Surget & hîc templo nobilis ara suo.
Nec Iuuenes votum, nec spem pia Virgo fefellit:
  Prodigiis sacer est, & pietate locus.

ANTONII DESLIONS
E SOCIETATE IESV
DE CVLTV B. V. MARIÆ ELEGIARVM
LIBER TERTIVS.

ELEGIA I.

De Parthenici Sodalis nomine sibi gratulatur.

QVAERITIS, vnde meis ſuccedant omnia votis;
Et ſua vix capiat gaudia noſter amor?
Hoc neque fecundis faciunt conuiuia menſis;
Hoc neque conuictus dulcia membra mei.
Hoc neque honor titulis, neque murmure fama ſecundo;
Hoc neque Pieriâ muſa canora lyrâ.
Odimus & famæ ſtrepitum, plauſuſque theatri:
Odimus & calices, Bacche diſerte, tuos.
Cauſſa mea eſt melior; vati faciat otia Virgo:
Libera triſtitiâ gens Mariana ſumus.

Hic nullus pallescit Amans. è fonte perenni
Lætitiæ puras quilibet haurit aquas.
Hæc tamen ante alias, quam molior indice versu
Pandere, lætitia est summa caputque meæ.
Addita Parthenicis sunt plurima nomina fastis,
In quibus immeritum me quoque scripsit amor.
Nomen ibi nostrum est Antonius. additur & quo
Ediderim felix candida vota die.
Ite, nec inuideo, victuris nomina chartis
Tradite, quos laudis non leuis ardor agit.
Cudite de rutilis spirantia signa metallis;
Et vetus intonsos cera loquatur auos.
Quid nisi fama breuis curis acquiritur istis,
Quam mors, aut tacito tempora dente terunt?
Vtque nihil fati, nec temporis ira minetur,
Perque suos titulos fama superstes eat:
Quò tibi tantus honor, si sis incognitus astris?
Hei mihi! non tanti nomen habere fuit.
Non ita, si qua fides, nostro de nomine fiet;
Virginis in tabulis, vt reor, illud erit.
Ipse legar felix, superisque Sodalibus addar;
Hos inter cùm me ponere Diua volet.
Euentura mihi, quæ sors obuenit Amanti,
Quem fouit gremio docta Dilinga suo.
Scilicet hic vidit, vel se vidisse putauit,
Dum moritur, cælo prosiliisse iubar.
Virgo erat, augustâ Diuûm quæ septa coronâ,
Optatam famulo ferre parabat opem.
Agnoscit Dominam; mox supplex oscula læuæ
Porrigit: in dextrâ namque tabella fuit.
Charta notata cedro, minioque inscripta ferebat
Nomina: sic oculis legerat ille suis.

Legerat. & numero ſeſe conſpexit in illo,
Qui rata non dubiæ ſigna ſalutis habet.
Vix potuit viſâ Iuuenis ſpirare tabellâ:
Vix potuit viſo nomine pauca loqui.
Riſit, & illecebris iacuit cæleſtibus impar,
Et ſenſim vitæ ſtamina rupit amor.
Viuite, virgineo qui veſtra dediſtis amori
Nomina: vos mediâ gaudia morte manent.

ELEGIA II.

Ad IESVM, *pro B. V.* MARIA *ſibi in matrem conceſſâ.*

QVōd tua me placido naſcentem limine vidit,
Virgineoque Parens fouit amica ſinu,
Gratia, Chriſte, tibi. tanti tu muneris auctor
Crederis; ex illo quot bona fonte fluunt?
In Cruce fixus eras, cernis cùm fortè Sodalem,
Hærebat Matri qui comes vſque tuæ.
Cernis, & heredem ceris hunc ſcribis in imis;
Addis & extremo talia verba ſono:
Hæc poſthac tibi mater erit, matrique viciſſim
Incipe tu noſtro filius eſſe loco.
O vox melle mihi, vox ô mihi dulcior Hyblâ!
O numquam ex animo vox abolenda meo!
Quod tibi, Zebedide, genitrix obuenit IESV,
Gratulor; & nobis ſit, precor, illa parens.
Hunc ego non potui certè ſperare fauorem;
Anteiit votum gratia tanta meum.
Regia progenies, & Diuæ cura vocāmur.
Scilicet à Chriſto cura ſecunda ſumus.

Spero

Spero equidem, noſtram tutabitur illa ſalutem,
Et mentem monitis conſilioque reget.
Hæc vbi contigerint, duri procul ite timores,
Quos animæ geminat cura ſaluſque meæ.
Tunc mea proceſſus ratis eſt habitura ſecundos:
Tunc meus optato tramite curret amor.
Hæc quoque res aliquid tecum mihi fœderis affert:
Hæc quoque res carum me tibi Chriſte facit:
Eiuſdem matris (ius hoc commune dediſti)
Filius, & propè iam ſanguis vterque ſumus.
Diſtat amor tecum, flammis licet ardeat îſdem:
Ignis, amor tuus eſt; parua fauilla, meus.
Inſere virgineo nobis in amore calores:
O ita Virgo parens, ô ita Chriſte velis!

ELEGIA III.

Renouandum quotannis Parthenici cultus propoſitum exemplo Duacenſium.

SCarpiadas quæcumque meo de pectore muſas
Suſtulerit, vitæ ſumma ſit iſta dies.
Hîc Helicon, hîc & doctæ panduntur Athenæ,
Orcheſtramque aperit Græcia tota ſuam.
Hic & quidquid habet cæli cortina, recluſum
Cernimus, & ſacri iuſque Piumque fori.
Quid moror herbarum vires, arteſque medendi
Dicere? quid leges, & tua ſacra, Themi?
Non Themis aut Helicon, nec tot mihi nomina tanti:
Blandius hîc aliquid, quo capiamur, adeſt.

Dulce Sodalitium de nomine Virginis ortum,
  (Cuius ego quondam pars quotacumque fui)
Nescio quâ nostram cepit dulcedine mentem;
  Cepit, & illecebris detinet vsque suis.
Illic vita mea est, illic mihi carpitur ætas;
  Et redit huc, alibi si meus hæsit amor.
Maius rore leui dum primas euocat herbas,
  Vernaque purpureo vere renidet humus;
Cura laborque suos renouare Sodalibus ignes,
  Vt capiat vires, qui benè cœpit, amor.
Felices saluete animæ, deuota MARIAE
  Pectora, Parthenici gloria magna chori.
Sit mihi vobiscum formosi in limine Maij,
  Verba sacramenti fas iterare mei.
Ara nitet, lux festa vocat, succendite tedas:
  Dicite quæ sacræ formula legis habet.
Diua faue, pactas in fœdera tangimus aras:
  Atque ita sim felix, vt tibi fidus ero.
Aspice, quo cælum vultu dignaris, Amantem,
  Alligat æternâ qui sua vota fide.
Sceptra tua agnoscam: nil me deducet ab illis,
  Vita licet fuso danda cruore foret.
Si quis amicitiæ mecum contraxerit vsum,
  Siue mihi iunctus sanguine, siue domo;
Hostis erit, si fortè tuo pugnabit honori:
  Vincula nec noscam sanguinis vlla mei.
Sic mihi sint faciles cursusque in amore secundi:
  Sic mea felici remige nauis eat.
Sic mihi te placidam, duráq; in morte patronam
  Efficiat nullo tempore læsa fides.
Postquam ita iuratum est, sacris disceditur aris,
  Fœderis & socias dat sibi quisque manus.

Perdite

Perdite Parthenici flammâ meliore Sodales,
Ignea quæ ſtygius tela Cupido iacit.
Dum prece vanus Amans poſtes oppugnat & auro,
Ponit & ad ſurdas florida ſerta fores,
Figite Virgineo vernantia vota ſacello;
Figite manſuram tempus in omne fidem.
Talibus irradiant Mariana palatia gemmis:
Sertaque Virgineus talia poſtis amat.

ELEGIA IV.

Abſit inertia à cultu B. V. MARIÆ.

O Leuitas! nunc ardet Amans, nunc frigidus alget,
Nunc tepet: hæ noſtro ſunt in amore vices.
Si ſapis, ignauum fuge ſacro in amore veternum,
Odit, & hunc Virgo criminis inſtar habet.
Languit Hermannus tandem; flagrauerat antè,
Primaque dilectæ cura Parentis erat.
Torpor iners primo ſenſim ſubrepſit amori,
Et potuit Dominæ non meminiſſe ſuæ.
Dum fore cras meliùs ſpondet, ſegniſq; moratur,
Non tulit iſta ſibi verba MARIA dari.
Adfuit Hermanno canis aſperſa capillos,
Iamque anus, & rugis inficianda ſuis.
Quò tuus ille decor, dixit, quò forma receſſit?
Vnde genas, Virgo, ruga ſenilis arat?
Hos tuus inſcripſit ſulcos in fronte veternus,
Inquit, & exſangui duxit in ore notas.
Dum vigil aſſiduuſque meas Hermanne per aras
Spargebas vernis lilia mixta roſis;

Dum te noster amor, nostri dum cura tenebat,
Inque tuo nullum pectore frigus erat;
Spectabas teneram florenti ætate puellam:
Sidera vincebat plurimus oris honos.
Iam quia dilectam paulatim abolere MARIAM
Incipis, & solitus pectore cessit amor;
Gratia prima mei per te defloruit oris:
Polluit & vultus aspera ruga meos.
Virginei, moneo, mala tædia vitet amoris,
Quisquis in obsequio nolit habere notam.
Vtile propositum veteres renouare calores,
Nec gelidum vitiis pectus habere suis.
Est auis in terris, proprij quæ funeris augur,
Vitalem insolitâ fabricat arte pyram.
Arboris hanc fragrantis opes, & plurima vallant,
Quæque Cilix, & quæ munera mittit Arabs.
Hæc vbi mox busti superat fatale cacumen,
Solis & aduersas excipit inde faces.
Liquitur hausta breui Phœbæis hostia flammis,
Et cineres calcat pòst rediuiua suos.
Tu, velut Assyrios renouant incendia nidos,
Fac, tuus igne nouo sic reparetur amor.
Singula, fac, memori recolas data munera mente:
Omnibus ex illis grandis aceruus erit.
Virgo tuæ curam suscepit amica salutis;
Cùm primæuâ etiam labe notatus eras.
Virgo sui partes vltrò tibi scripsit amoris;
Cùm foret in puero vix puerilis amor.
Virgo tuis toties (longum est numerare) periclis
Excita; in hos redeas, dixit, Alumne sinus.
Virgo tibi cælo venturas sustulit iras,
Et rabida inferni contudit ora canis.
Pluri-

Plurima non memini, quæ te meminiſſe decebit,
 Dum recoles animi munera mente tui.
Munera tot, ceu ligna tuo ſuppone veterno:
 Et dic, deſidiæ ſit rogus iſte meæ.
Donec in ardentem mutato verſus Amantem
 Pectore, diſſimilis conſpiciare tui.

ELEGIA V.

B. V. MARIÆ *cum ingrato cliente expoſtulatio.*

IMprobe, ſi noſtro malè reſponſurus amori,
 Et mihi neſcio quam præpoſiturus eras;
Cur tua Parthenico coram promiſſa ſenatu,
 Et formidando Numine vota dabas?
Ah miſer! etſi te nondum vindicta fatigat;
 Sera ſolet claudo pœna venire gradu.
Ancipiti ſuſpenſa tenet Deus æthere tela.
 Iam tibi prædico, ni ſapis ipſe, necem.
Túne meus? quem mollis amor, quem blanda voluptas,
 Quem vaga præcipiti calle libido rapit?
Tempus vbi eſt, cùm ſola tuos ego flectere ſenſus
 Dicerer, & flammas ſola fouere tuas?
Scilicet excidimus: totâque è mente fugatus
 Excidit, in pretio qui fuit antè, pudor.
Ergo Sodalitij fruſtrà deſcriptus in albo es?
 Ergo ſacramentum ventus & aura tulit?
Hoc erat, appoſitus quód cùm mihi cereus arſit,
 Lumina ſint triſti pænè ſepulta face.

Angele cùm sacro mandares pacta libello,
  Debuerat calamum sistere dextra suum.
Turpiùs expungis, quàm non admittis, inertem;
  Tam citò qui demens terga daturus erat.
Atque vtinam soli tantùm sua pœna noceret,
  Obrueretque vnum tanta procella caput.
Hunc modò sollicitat prædo violentus & illum,
  Eque Sodalitio seuocat ille meo.
Vita soluta placet, nulliqúe obnoxia legi:
  Quis sibi quis prudens vincula nectat? ait.
Quid tantum merui? quæ te dementia vertit?
  Cur tuus à nobis sponte recessit amor?
Nil ego commisi, nisi si concessa clienti
  Quamlibet ingrato munera, crimen habent.
Incipe præteritos animo reuocare fauores:
  Deficies, numero copia maior erit.
Vix benè natus eras, cùm te velut altera mater
  Suscepi, vitæ fida magistra tuæ.
Dotibus ingenij bona corporis addita foui:
  Auspiciisque vigent vtraque dona meis.
Sæpè tibi iratum procudit fulmina cælum:
  Sæpè fuêre meâ fulmina fracta manu.
Sæpè tibi clàm nisa fuit mors tollere vitam;
  Et fuit auxilio vita retenta meo.
Omnia disieci. per me stetit ira Tonantis:
  Et sceleri per me gratia facta tuo est.
Finge age te summo positum in discrimine morbi,
  Et tibi iam dictam funeris esse diem:
Quid tibi mentis erit, cùm te periuria cingent,
  Cumque satellitio culpa timenda suo?
Ante tuos oculos quando feralis imago
  Mortis, & infernæ stagna paludis erunt?

Tunc

Tunc demum disces, quid sit spreuisse MARIAE
Numen, & è castris sic abiisse meis.
Pluribus abstineo. Te mors, te flamma perennis,
Te moueat iudex, iudiciique rigor?
Vsque adeóne leue est flammâque geluque peruri?
Hæc te perpetuò pœna ferenda manet.
Ah! refer in melius mentem, culpamque retracta.
Numquam sera bonis moribus hora fuit.
His ego te manibus, teque his miserata lacertis
Amplectar, gremio suscipiamque meo.
Accipiam reducem: nec me temeraria tanget
Lingua, nec abrupto fœdere læsa fides.
Siqua fuit nobis illata iniuria, dono.
Solus amor tanti criminis vltor erit.

ELEGIA VI.

Deserta B. V. MARIÆ Clientem pœnitet.

FLebilis, & fæuis subductus fluctibus, in quos
Me mala libertas, culpaque cæca tulit:
Ad te vix saluâ, tu scis hoc Diua, carinâ,
Et feror in portus, si finis ipsa, tuos.
Nec frustrà excipies. non vnus forsan amator
Incipiet nostro cautior esse malo.
Ipse ego, qui quondam fidus tua castra sequebar,
Arguor illa leui deseruisse fide.
Quò miserum primi rapuêre Cupidinis ignes?
Quò iocus, & vitæ liberioris amor?

Castus

Caſtus eram, memini, caſtis adiunctus alumnis,
Norma Sodalitij quos regit vna tui.
Hîc ego ſacramenta volens ſolemnia dixi:
Cerea fax pacti teſtis, & ara fuit.
Fœdus, & ipſa dies memori mandata libello eſt:
Indicat & nomen littera ſcripta meum.
Inde referre gradum nimiùm temeraria ſuaſit
Libertas, animi prima ruina mei.
Ianua, quæ caſtos ſeruas Mariana Clientes,
Debueras noſtros impediiſſe pedes.
Debueras ſacros mors circumcingere poſtes,
Atque iter; aut vitæ rumpere fila meæ.
Tunc potui ſine labe mori. nam quidquid ab iſto
Tempore tranſactum eſt, crimen & error habet.
Sponte ſequor, quocumque rapit maleſuada voluptas.
Heu! mea quò duxit vela, charybdis erat.
Hæſiſſemque diu ſcopulos alliſus ad illos,
Nî mea mens cæli mota fuiſſet ope.
Illa (quod eſt rarum) ſcelerum perculſa timore,
Ante oculos poſuit dira pericla meos.
Protinus aſſerui mihi me, effugique Dionem,
Et ſubij templi limina, Virgo, tui.
Tu modò dum timidis adſis non aſpera votis;
Non ſum qui pœnas deprecer ipſe meas.
Siue piare iubes longo periuria fletu;
Perpetuas oculis ſufficiemus aquas.
Siue piare iubes poſitâ periuria vitâ;
Prodiga quæque ſui vena cruoris erit.
Tu, precor, os durum freno compeſce vel igni:
Vinclaque in infidos, tu, precor, adde pedes.

Quot

Quot tibi surripui socios in amore fideles;
Tot reus, & tantis testibus vnus agor.
Gratus erit, quocumque voles me claudere, carcer:
Si modò me dignum carcere, Mater, habes.
Tolle, quod inualuit primâ lanugine, crimen:
Non satis in cæco pectore mentis erat.
Subdola decipiunt incautos retia pisces:
Decipitur, viscoque malè credit auis.
Me mala libertas turpi traduxit amori,
Et mihi sub blando melle venena dedit.
I nunc turpis amor, mea labes ite sodales:
Non ego vos, vt sim Virginis hostis, amo.
Ad tua castra Parens (ne nos exclude) redimus:
Da modò sub signis, vt priùs, esse tuis.
Antè diem primo componet vesper Eöo;
Antè suos Titan, Lunaque sistet equos;
Quàm tua desertor posthac vexilla relinquam:
Vltima talis erit, quæ modò nostra fides.
Hanc sine spem me ferre tui, scelerique paratas
Si non vis pœnas tollere; tolle scelus.

ELEGIA VII.

Amor B. V. MARIÆ desideriis fouendus.

DEciperis, quicumque modum præscribis amori:
Ille auidus nullum nouit habere modum.
Nulla est poscendi reuerentia: pluribus instat:
Cumque illi obtuleris plurima, plura volet.

Immo-

Immodico si fortè rogas, quid fiet amori?
  Ars mea, quam poscis, suppeditabit opem.
Mille tuæ fac vota, fac altera mille MARIAE:
  Pluraque fac numerum non habitura suum.
Grana quis enumerat, Cereri dum fruge litatur?
  Quis sitiens pluuias computat hortus aquas?
Et tibi relligio est numero distinguere guttas,
  Spargis vbi placidam lacte Amarylli Palem.
Arida si paucis seges interlucet auenis,
  Impatiens parcam culpat arator humum.
Tu tua nec numero, nec limite vota coërce:
  Diues enim votis quilibet esse potest.
Quot cælum stellas, oculos tot amator habeto,
  Forma quibus Dominæ conspicienda tuæ.
Inuideas, animo si quis maiore MARIAM;
  Inuideas, calamo si meliore colat.
Non ego conspicuos morer ambitiosus honores;
  Non ego defossas scruter auarus opes;
Si modò te cunctis præ vatibus auctius ornem:
  Si modò te cunctis plus ego, Mater, amem.
Tu mihi sola places, & digna videris amari:
  Tu mihi sola meo carmine digna cani.
Quò me cumque fero, præsens tua semper oberrat,
  Incurritque oculis semper imago meis.
Sæpè mihi terris (dum vitæ ex ordine voluo
  Facta tuæ) ferri sæpè videris aquis.
Nec tot aquæ fluctus, nec humus tot parturit herbas,
  Quot feruent fibris abdita vota meis.
O me felicem! si sim tua, Virgo, carina;
  Si famuler plantis herba terenda meis.

Præci-

Præcipuè dum templa peto, si flosculus ambit
 Crines, Diua, tuos; flosculus esse velim.
Multa tuâ coram si lucet imagine cera;
 Artifici ceræ gratulor huius api.
Ante tuas lychnus si pendulus ardeat aras;
 Cor mihi quòd tali non calet igne, queror.
Thuris acerra suos tibi si submittat odores;
 Fumificus totâ serpat & Æde vapor;
Cur meus, exclamo, simili non liquitur æstu
 Spiritus? ô crimen torpor inique tuum!
Cur non sidereas vt fumus odorus in auras
 Corpore consumpto non rediturus abit?
Votiuæ paries si fulget honore tabellæ;
 Quot mihi delicias vna tabella facit!
Sæpè loqui mecum, quamuis sit muta, videtur;
 Et me desidiæ sæpè monere meæ.
Quid tuus, inquit, amor magnâ pro Virgine tentat?
 Cur tuus in gelido pectore sanguis hebet?
Ardet Amans tormenta pati, lætusque triumphat,
 Si pœnis veniat fortè probanda fides.
Delicias in amore meo, vel præmia spectem?
 Hæc capiant alij; non ita mollis ego.

ELEGIA VIII.

Amores B. V. MARIÆ securi, & deliciis affluentes.

IDalios quicumque volet sectetur amores,
 Audiat & leges, dure Cupido, tuas.
Supplicet hic falsæ toties delusus amicæ,
 Delusam toties dissimuletque fidem.

Alter

Alter in ingratos iaciat conuitia postes,
    Molliat & blandâ limina dura prece.
Nos neque blanditias, neque iurgia dicere posti
    Nouimus, aut Dominæ regna superba pati.
Ille vel ille suos pretio mercetur amores:
    Ambiat obsequiis ille vel ille suis.
Sit, qui sanguineo sibi vindicet ense puellam
    Improbus, & tanti damna pudoris emat.
Me mea tam sæuis subduxit vita catenis.
    Ah! miser est, quem sic versat iniquus amor.
Sæpè fuit laqueus merces extrema laboris:
    Sæpè fuit ferrum, sæpè fuistis aquæ.
Magne Philisthæis quisnam te, Samso, maniplis
    Prodidit? à Dalilâ proderis ipse tuâ.
Securos placido ducebas pectore somnos
    In gremio blandæ desidiosus heræ.
Et quis ibi insidias, quis ibi sperauerit hostem?
    Insidiæ tamen hîc; hîc tamen hostis erat.
Hostibus attonso te tradidit ipsa capillo:
    Tradidit. hoc tandem pulcher amator habes.
Et fuerat forsan iactura ferenda capilli:
    Lumina barbaricâ quis ferat hausta manu?
Sunt procul infesti nostris ab amoribus hostes:
    Nullus ibi fraudi est, insidiisve locus.
Non amor hîc ficto non pax componitur ore:
    Illecebræ infidâ proditione vacant.
Omnia perpetuis (expertos testor Amantes)
    Tempora blanditiis, tempora melle fluunt.
Bernardus de mille mihi sit testibus vnus,
    Vbera cui Virgo turgida lacte dedit.
Cœperat ad statuam supplex orare MARIAE,
    Et facilem precibus sollicitabat opem:

Cùm

Cùm subitò exiliens dextræ de fonte papillæ
Lacteus orantis fluxit in ora liquor.
Ille nouum spectans trepidis lac currere riuis,
Et lætum ignotas edere marmor aquas:
Curre, ait, ô ripis effuse patentibus amnis,
Et mea delicijs prolue labra tuis.
Curre, precor, nondum sitis est exstincta bibendo:
Fallimur? ipse sitim qui leuat, humor alit.
Ne mihi succense lactenti, Mater, alumno:
Magna quidem, sed non inuidiosa rogo.
Quæ distenta suo genitrix neget vbera nato?
Sum tuus, hæc vestra est gratia, Natus ego.
O quàm pura mihi capitur iam mente voluptas!
Hoc si gutta potest, Virgo, quid ipsa potes?
Plura loqui tentabat Amans, cùm lingua repentè
Obruta deliciis, obruta lacte fuit.

ELEGIA IX.

Amori B. V. MARIÆ.

PAlma tua est, cælestis Amor: quid amica minaris
Sub iuga me tandem mittere? promptus eo.
Si quid opum nobis, si quid superexstet honoris,
Diripe: supremum ius modò victor habes.
Fige meas terebræ geminatis ictibus aures:
Totus sum nexu mancipióque tuus.
Perge suâ nostram radice refigere linguam:
Officiosa tuæ fors tuba laudis erit.
Et geminos exsculpe suis de sedibus orbes:
Obses erit fidei certus vterque meæ.

Palma tua est, cælestis Amor; me stringe, measque
Adde manus manicis, compedibusque pedes.
Iam Dominæ captiuus ero, captiuus IESV:
Christe meæ Dominæ victor es, illa mei.
Palma tua est, cælestis Amor: molire triumphum,
Io, ïo, magnâ voce, triumphe, cane.
Annuis? ergo mei bona corporis ite sub hastam,
Sub titulumque meæ currite mentis opes.
Si quis fortè roget, quis vos transfixerit, aures:
Virgineus terebrâ, dicite, fixit amor.
Si quis fortè roget, quis vos expunxit, ocelli:
Dicite, Virgineæ nos amor hausit Heræ.
Si quis fortè roget, fibris cur lingua reuulsa:
Virginis hoc dices esse fauentis opus.
Palma tua est, cælestis Amor: conscende iugales;
Io, ïo, magnâ voce, triumphe, cane.
I bonus, i velox, Diuæ iactare memento,
Quod de me spolium victor, & arma refers.
Ille meis, dicos, flammis accensus Amator:
Ille meâ fixus cuspide, Mater, habet.
Iamque tuos ardet vultus, præsentiaque ora:
Sæpè MARIA veni, clamat, Amorque redi.
Mox abit in planctus, mox fletibus increpat horas,
Et nimiùm segnes temporis vrget equos.
Hoc age, & ô breue sit, curru rape in æthera Amantem:
Non veniet pompæ præda pudenda tuæ.

ELE-

ELEGIA X.

Animi corporiſque bona a B.V. MARIA *merito ſperantur.*

TE licet impietas iuratum Numinis hoſtem
Fecerit, & prædam fœda libido ſuam;
Eſt tamen vnde tibi veniat ſpes certa ſalutis,
Dummodò ſit cauſſæ Virgo benigna tuæ.
Protegit illa reos. Nec te tua crimina tangant,
Sint, licet, albentes vſque ſecuta comas.
Da mihi Theiophilum, quamuis periurus, amicam
Rebus in extremis experietur opem.
Da mihi Pellagiam, quamuis obſcœna, pudori
Conſulet, & vitæ corriget acta ſuæ.
Denique quiſquis erit Superûm contemptor & æqui,
Officij fiet iuſtitiæque memor.
Hei mihi! quàm multos damnarat Iudicis vrna,
Nî bona præſentem Diua tuliſſet opem.
Dicitur horriſonos eludere fulminis ictus,
Cui tremulum lauri protegit vmbra caput:
Non ſecùs irati vitabit Numinis iram,
Patronâ nixus Virgine quiſquis erit.
Corporis vt mentis Virgo ſtudioſa ſalutem
Curat, & in dubio eſt, hæc ſit, an illa prior.
Hæc cæcis oculos, hæc ſurdis integrat aures,
Mutaque vocali temperat ora ſono.
Si rediuiua voces manes in corpora, cernes
Conceſſam nullâ lege redire viam.
Parcite, ſi vaſtum laudis diffuſus in æquor,
Huc illuc vento liberiore ferar.

Val-

Vallemcygnæam absumptis propè ciuibus vrbem
    Perdiderat cælo deteriore lues.
Non erat in medico, medicâ nec in arte leuamen;
    Restabat summâ Diua roganda prece.
Illa suam celsô Vallem respexit olympo,
    Attulit & fractis sedula rebus opem.
Tota salutifero cinxit pomœria filo,
    Quaque tulit gressus, vita secuta fuit.
Protinus in tenues abeunt contagia ventos,
    Finitimisque lues cedere iussa locis.
Quondam sic etiam (res non indigna relatu est)
    Quæ data Fulberto signa, salutis erant.
Ille siti, morbique graui iactatus ab æstu,
    Nec procul à tristi limine mortis erat:
Vbera Diua dedit. neque enim tulit illa clientem,
    Vbera dum turgent plena, perire siti.
Et te, Kostka, thorus cùm iam fatalis haberet,
    Adiuit dextro numine Virgo parens.
Adfuit, inque manus puerum tibi cessit IESVM,
    Qui tibi de collo dulce pependit onus.
Nec mora: te medio rapuit discrimine morbi.
    Hoc ego, dum potiar pignore, morbe veni.
Et dubitamus adhuc votis ambire MARIAM?
    Ah! nimiùm segnes in bona nostra sumus.

ELEGIA XI.

B. V. MARIA *in morte suis opitulatur.*

CAussa suprema vocat: quid non metuamus Amantes?
    Alea sollicitâ proiicienda manu est.

Fer-

Ferreus explorat vitas & crimina iudex.
Ah! ſtupor eſt cauſſæ non timuiſſe ſuæ.
Tu tamen vna metus, tu ſpem Regina ſerenas,
Atque ades in dubio fida patrona foro.
Auxilioque venis pauidum miſerata clientem,
Cùm pede mors mœſtas pulſat acerba fores.
Sedula peruigilas, ne quid malus audeat hoſtis:
O quantum hæc teneræ cura parentis habet!
Accipit in pullos animum gallina paternum,
Vulture multiplices incutiente metus.
Illa ſonat raucùm, verſatque per omnia vultus,
Dum ſua ſint tuto pignora clauſa ſinu.
Aſpice, maternas irrumpat vt agmen in alas,
Seque velut fido papilione tegat.
Miluus adeſt, roſtroque furens atque vngue timendus
Comparat innocuo vimque metumque gregi.
Huc oculos modò cauta parens, modò diuidit illuc:
Vt quicumque videt, dicere poſſit, Amat.
Cernis vt accendat criſtatam in prælia frontem,
Armatos ſtimulis exacuatque pedes?
Vt ſibi pugnaci placeat ferus indole miluus;
Victus init primum, quà fuga monſtrat, iter.
Gallinæ ſi tantus amor ſuccurrere pullis;
Quanta ſui Diuæ cura clientis erit?
Scire potes Birgitta, tuo nónne optima nato
Adfuit, & promptam Virgo parauit opem?
Viderat hoſtis atrox ſoles inſtare ſupremos:
Aduolat, & prædam, quà licet, inquit, agam.
Quò ruitis damnata cohors? certamen & iras
Ponite. pro ſeruo ſtat pia Diua ſuo.

E Excu-

Excubat, & custos lateri morientis inhæret,
Donec eum sensus destituatque calor.
Donec corporeis animum complexa solutum
Nexibus optato tollat in astra sinu.
Res noua. Ad æthereum tantâ de Matre tribunal,
Ausa fuit rabidâ bellua voce queri;
Hanc sibi non æquam, partas sibi tollere prædas,
Inîicere audaces in sua regna manus:
Hanc primo gemitu, primo hanc clamore vocatam,
Quamlibet indignis semper adesse reis:
Hanc nihil, aut minimùm, quid ius det cuique, videre:
(Verba velut dirum singula virus erant)
Ibat adhuc in verba furor: respondit IESVS,
Nil benè non agitur, quod mea Mater agit.
Huic diuina suum cessit clementia sceptrum:
Huic ego iudicij frena regenda dedi.
Dixerat. inuersis repetuntur tartara signis,
Tutaque sub Stygio quæritur orbe fuga.
Longus ero, si plura breuî solatia tangam,
Mortis in extremo præbita sæpè metu.
Ne per multa vager, de multis vna puella est,
Innocuæ quondam cura fidelis ouis.
Sueuerat illa sacram dextrâ versare coronam,
Lanigeri tondent dum thyma læta greges.
O quoties gestiuit ouis balare, sacratas
Rumpére balatu nec fuit ausa preces!
O quotiés viso lupus horruit orbe coronæ;
Obuia nec viso palluit agna lupo!
Venerat ergo dies felicibus edita bigis,
Præmia quâ cælo digna puella ferat.

Suppe-

Suppetias diuina Parens latura puellæ,
Exiguam versus tendere visa casam.
Virginis incedentis erant tres, pompa, phalanges:
Non facies illis vna, colórve fuit.
Prima coronatis ibat spectanda capillis:
Pars rosa, pars violæ, pars hyacinthus erat.
Altera flammiuomas cælesti lampadas igne
Prætulerat lauri fronde reuincta caput.
Tertia quæsitas gestabat sanguine palmas,
Quem pro defensâ relligione dedit.
Pande tuas, ô caula, fores, admitte MARIAM:
Altera iam dici Virginis aula potes.
Intulit ipsa suas agresti limine plantas;
Visus & ætherea luce nitere locus.
Nec mora: Virgineis animam deponit in vlnis,
Funere tam fausto digna puella rapi.
O sinus! ô faciles currus! ô digna triumpho
Fercula, Cæsaribus, Roma, negata tuis.
Fortè rotas auro rigidas gemmísque parabas,
Aut ebur, aut niuei fortè coloris equos;
Sed modò confractos currus, axesque videbas;
Et modò pro lauro mœsta cupressus erat.
At quem Diua suis indulsit amica triumphum;
Ille vel inuitâ morte perennis erit.

ELEGIA XII.

Sacrum sui Clientis cadauer B. Virgo MARIA *custodit.*

CRederet hoc quisquã, dum fatis cessit Amator,
Virgineus cineri spirat inustus amor.

Quamuis humanum ſit puluis & vmbra cadauer;
  Iſta miniſterio pars quoque functa ſuo eſt.
Eſt aliquid Dominæ votiuam ferre corollam,
  Illius & blandâ geſta ſonare lyrâ.
Eſt aliquid victu genium fraudare diurno;
  Sol quoties roſeis Sabbata portat equis.
Officij pars nulla ſuo non fœnore conſtat;
  Et referunt cenſus ſingula penſa ſuos.
Talis in infami Virgo fuit ipſa latrone:
  Hinc, precor, obſequij præmia diſce tui.
Venerat in triſtem non exſcenſurus arenam:
  Collaque iam gladio iamque daturus erat.
Tum miſer agnouit, toties quem fugit amicum,
  Vltorem certè poſt caput eſſe Deum.
Hæc equidem merui, Virgo ſanctiſſima, dixit:
  Sit mea, fac, tali culpa ſoluta nece.
Sabbata ieiuni tranſegimus: hæc quoque noſtras
  A latrociniis continuere manus.
Iſta tuus præſcripſit amor ſolemnia nobis.
  Sic ego, ſi memini, relligioſus eram.
Pro quibus officiis, tumuli mihi confer honorem;
  Ne iaceam mediis triſte cadauer agris.
Dixerat. emoritur. lato iacet æquore campi
  Truncus, & alitibus præda cibuſque datur.
Nox erat, & tenebræ: circùm ſupraque, coruſco
  Lumine funeſtus fulgere viſus ager.
Cælitibus Regina gradum ſtipantibus infert,
  Ne ſuus exſtincto debitus abſit honos.
Illa caput trunco digitis ſolertibus aptat:
  Maior ineſt collo, quàm fuit antè, decor.
Corpus & oſſa nouo pariter compoſta feretro
  Regia feralis purpura pannus obit.

Mox

Mox tulit exſequias cæleſtis turba, nouamque
Sandapilam pars hæc geſtat,& illa faces.
Adſtitit vt portis, vigiles ſtupuêre: nec vllus,
Quíſve ferat, nouit, cuíve feratur honos.
Pande fores cuſtos, dixit Regina, latroni
Vrbs quæ veſtra negat, debita iuſta damus.
Ite citi, neglecta ſuo date membra ſepulchro,
Et pretium meritis æqua rependat humus.
Sic coluiſſe iuuat tenui mea Sabbata cultu,
Et vacuum culpis hunc tenuiſſe diem.
Tu quoque dic quantos tuleris Guttere fauores,
Diſſecuit vitæ mors vbi fila tuæ.
Non erat, exanimum quo te velare ſodalis
Poſſet, & extremam quo tibi ferret opem.
Sindona fert Virgo, texit quoque ſindone funus.
Quid faciat nato blandius vlla Parens?
Et fuit in Belgis iuuenis, quem Diua clientem
Vnum de numero iuſſerat eſſe ſuo.
Dixerat emoriens; Cùm frigidus efferar iſthinc,
Ibit & in funus tota iuuenta meum:
Tunc Cancellatæ me ſiſtite Virginis Ædi:
Huius eram viuus, mortuus huius ero.
Prima MARIA meos,in vere ætatis, amores
Abſtulit; hos tumulo ſeruet & illa meo.
Sæpè dati nobis inter conuiuia flores,
Sertaque de violis addita, deque roſis:
Hæc ego Virgineas (Superi vos teſtor)ad aras
Non intermiſſâ relligione tuli.
Dixit: & in medio vitam ſermone reliquit
Parte ſui moriens,parte ſuperſtes Amans.
Vidimus inſtitui longam pro funere pompam;
Et quidquid pietas addit, & addit honor.

Ventum erat ante tuos, Mater dulcissima, postes;
Funebris iniectâ substitit ordo morâ.
Scilicet augustâ quæ maiestate sedebas,
Protinus erecto es surgere visa pede.
Visa super feretrum fortunatumque clientem
Fausta precaturas imposuisse manus.
Finiturus eram, nisi me reuocaret Alanus,
Cuius ab interitu fulgida dextra fuit.
Iurasses anteire niues, anteire ligustra,
Assuetam Dominæ texere serta manum.
Nec mihi parua fides. hæserunt aurea labris
Lumina, Phœbæâ lucidiora face.
Hoc decus emeruit facundæ gratia linguæ,
In titulós, Virgo, non nisi nata tuos.
Quis modò virginei tumulo me sistat Alani?
Mille manu spargam lilia, mille rosas.
Ille animum tenero deuouit ab vngue MARIAE:
Et me aliquis tumulo lilia ferre vetet?
Ille suum Dominæ pro virginitate cruorem
Sæpius optauit fundere: funde rosas.

ELEGIA XIII.

B. V. MARIA *Clientem suum lustralibus flammis liberat.*

CVm vitæ iam fila tuæ, extremamque totondit
Non exorato forfice Parca comam:
Si te durus habet lustrali carcer in igne,
Et culpæ pœnas exigit ille tuæ:
Ad cælum faciles aditus per inania quæres
Vota, tenax iræ Numen, & ignis erunt.

Flebis,

Flebis, & abſument longos incendia fletus,
  Dum vitæ labem diluat acta dies.
Parce metu: metamque tuis & tempora pœnis
  Ponet, & vltori iura MARIA foco.
Cauſſa perorata eſt: triſtes abſcedite flammæ:
  Vincula captiuo Tartare ſolue tuo.
Crimina ſi numeres, at ego ſuffragia nectam,
  Quæ pia pro miſero Diua cliente dabit.
Indultum eſt opibus? vitam caſtigat egeſtas,
  Regia quam vitâ paupere Virgo tulit.
Greſſibus erratum eſt? greſſus appende frequentes,
  Et Solymæ tritam per loca Sancta viam.
Peccatum eſt oculis? oculos appende, quibuſcum
  Caſte pudor numquam his fuit vlla tibi.
Audior, & poſitâ miteſcit compede carcer,
  Ignis & ille atrox incipit eſſe pius.
Rem propior tango, teſtem ſe Roma profeſſa eſt,
  Geſtit in hac muſæ parte fauere meæ.
Feſta dies aderat, quâ, terris, Virgo, relictis,
  Regnat, & impoſito vindicat aſtra pede.
Laudibus & pompâ talem celebrare triumphum,
  Roma, tuis ingens Patribus ardor erat.
Iſta ferunt viſos inter ſolemnia Manes,
  Virginis ad ſacras præcipitare fores.
Quò vos? (qui tenues vidit ſine corpore vitas)
  Inquit, & ad Superos vnde tenetis iter?
Nos hodie flammis (flammas accendimus ipſi)
  Libera Virgineo turba fauore ſumus.
Nos ideò denſis ad ſancta altaria turmis
  Tendimus. huc pietas officiumque vocat.
Pars grates, pars vota feret, pars carmina dicet:
  Pars canet exilij tempora lapſa ſui.

Oſcula pars dextræ figet, pars oſcula læuæ,
Quæ nos è mediis eripuêre focis.
Trans cineres ſic fida ſuum protendit amorem
Mater, & imperij iura benigna ſui.
Vltima, Virgo, meæ cùm mors aduenerit horæ
Linea, iudicij prima futura mei:
Ne, precor, ô pigeat famuli meminiſſe, cupiuit
Eſſe bonus, ſi non optimus ille fuit.
Fortè, quod heu! timeo, lentis ardoribus vrar.
Grande malum, lentâ flamma ferenda morâ.
Ah! potiùs, dum fata ſinunt, me luſtret amoris
Igne ſui IESVS, igne MARIA ſui.

ELEGIA XIV.

Perſeuerandum in amore B. Virginis MARIÆ.

DOnec Amans ſacri metam contingat amoris,
Nulla vacet curſu, nulla labore dies.
Durat amor longùm. Circo diſcedat ab iſto,
Quem vires, animi deſtituitque vigor.
Currite vos, quibus aſtra fauent, quibus ardet amoris
Lampas inexſtinctâ conſpicienda face.
Sic pugil ad palmæ volat indefeſſus honores:
Sic æterna ferox prælia victor amat.
Sic celer aſtriferum Titan emenſus Olympum,
Altera iam laſſos ad iuga cogit equos.
Aſpice Penelopen, telâ quàm ſudet in vnâ,
Quæ data connubij pignus & obſes erat.

Nocte

Nocte retexit opus, totâ quod luce parauit;
Nec lassant viduas bis duo lustra manus.
Felices nimiùm, quos nulla ab amore reclinant
Otia, quos nullo diuidit hora die.
Quos neque degeneres annis labentibus ætas,
Quos neque degeneres sors minùs æqua facit.
Euentura cano. cursu vos magna peracto
Palma manet, tanto digna labore peti.
Palma manet, quam nec Boreas, nec Syrius vret,
Olim victrices implicitura manus.
Diua tuo fidum fac me constanter amori,
Et mea, fac, nullis flamma tepescat aquis.
Isacides potuit septenas ordine messes,
(Sola tamen pretium forma Rachelis erat)
Isacides potuit tam longos ferre labores;
Spes tamen optatas sic quoque lusit hymen.
Trux socer & leges, totidem præscribit & annos;
Accipit & leges, & data iussa gener.
Vna Rachel solesque breues, breue frigus & æstum,
Vna Rachel curas, & leue reddit onus.
Non ego, Virgo, tuos rerum pulcherrima vultus;
Non ego te forti pectore, Mater, amem?
Ah! lapis est, quicumque tuos non fouerit ignes:
Hos mihi dum dederis, præmia nulla velim.
Nec moror in longam fila extendenda senectam,
Dum mea vita tuo spiret amore, sat est.
Exiguis vitæ spatijs æquabit Amantum
Sæcula, qui constans, qui benè fidus amat.

ELEGIA XV.

Mirum in cælo gaudium ex aspectu B. V. MARIÆ.

SIc est: Parthenicos inuitat ad astra Clientes,
Candida quæ puro semita lacte nitet.
Hîc Deus, hîc omne est, quo mens expleta triumphet,
Et desideriis ponat auara modum.
Numinis aspectu quicumque fruuntur Amantes;
Pleniùs ex ipsó gaudia fonte bibunt.
Altera lætitiæ Christus seges, altera Virgo:
Quæ miro Diuos frontis honore capit.
Quantum pulchra suæ concedunt sidera Lunæ,
Dum pleno niueas spargit ab orbe faces;
Tantum præ Superis & maiestate coruscat,
Eminet & formæ dote MARIA suæ.
Illius è vultu totus pendebis amator.
Hæc est lætitiæ scena parata tuæ.
Siue suos oculos in te Regina moretur;
Huius in aspectu siue morêre tuos;
Semper erunt flammæ, quæ te feliciter vrant:
Semper erit, qui te nectare pascat, amor.
Hæc ego magna voco, quamuis maiora supersint,
Quæ de Virgineo gaudia corde fluunt.
Dulce cor, immensó latè spectabile cælo,
Quàm rapis, arcanas quando recludis opes!
Da veniam cælestis amor, si præterit arcum;
Præterit & flammas si mea musa tuas;
Hæc dicent alij, qui te sensêre, probantque
Quas cornu vires, & tuus ignis habent.

Noue-

Nouerat hæc Iuuenis, qui captus amore videndæ
Virginis, orbari lumine ſponte tulit.
Orbus & ille fuit (quis luſus amoris?) ocello,
Fulgida quo Dominæ viderat ora ſuæ.
Scilicet auguſtum nequiit perferre nitorem:
Tantus honor formæ, gratia tanta fuit.
Hei mihi dixit Amans, oculus cur permanet alter?
Vna dies pandit, nox tegat vna duos.
Diua parens, dextro concede, quod antè ſiniſtro:
Non ero de nihilo cæcus amator ego.
Siſtitur ergo fauens iterùm Regina clienti,
Lumine ſidereas eiaculante faces.
Conſpicit ille ſuæ vultus impunè patronæ;
Raptaque lux oculo quæ fuit antè redit.
Quare Parthenici longùm florete Sodales:
Vos, quibus à puro pectore venit honos.
Cæleſtes oculis decerpite ſemper amores,
Quos parit aſpectu pulchra MARIA ſuo:
Blandaque virgineo manans è corde voluptas
Influat in veſtros amplior vſque ſinus.
Sat mihi, dum liceat primis contingere labris
Hos, mea qui toties ara fuêre, pedes.
Hactenus optatum ſulcauimus æquor, Amantes:
Vos date nauigio debita ſerta meo.

ANTONII DESLIONS E SOCIETATE IESV DE ANGELI TVTELARIS CVLTV ELEGIA.

ANGELICVM quibus officiis veneris Achatem,
Auſpicor: auſpiciis plaude Iuuenta meis.
Scilicet hæc artis lætiſſima ianua noſtræ,
Mille boni cauſſas, mille ſalutis habet.
Incipe parue puer Cuſtodem agnoſcere cultu,
Aurea dum primi tempora veris eunt.
Ductus amore tui deſertis aduolat aſtris,
Et tuus in terris ſuſtinet eſſe comes.
Et tibi cæleſtes paulatim infundere ſenſus,
Inferius curis non putat eſſe ſuis.
Ordiar à primo ſurgentis lumine ſolis:
Succeſſum ſpondet, quod benè cœpit, opus.
Si quis ab ignauo iubeat te ſurgere ſomno;
Cuſtodis, dicas, ſunt ea iuſſa mei.
Eripe te thalamo: cælo tua lumina tolle:
Tendit iners illis vincula lenta ſopor.
Mox cape cum tunicis metuentem crimina vultum,
Et vitium nudi corporis omne caue.
Eſt tibi, nî fallor, modico breuis ara paratu:
Huc animi primas, fer tua dona, preces.

Iam

Iam benè præterij, dices, ſine crimine noctem:
Quàm nox fauſta mihi, tam ſit amica dies.
Illa datur forſan non exhibitura ſequẽtem:
Tu rape non ſegni, quod feret illa manu.
Attentum ſtudiis me ſol, & Diue videbis:
Pars mihi de totâ non cadet vlla die.
Rectè habet: oraſti. Muſis aſpirat Eôus,
Deque nouem iam te conuenit vna ſoror.
Vtile ſit, fauſtumque precor. ſic annuat æther:
Primaque ſit ſtudiis cura, Tonantis honor.
Eſt, cui mens variis improuida flexibus errat,
Quoque parat curſum vertere, cæca via eſt.
Scire cupit, quo nempe ſciat: quid vanius iſto?
Quid niſi ventoſæ ſemina mentis alit?
Et ſcire alter amat, toto clareſcat vt orbe,
Monſtretur digito, turbaque dicat: Hic eſt.
Res eſt, crede, leuis, volucrique ſimillima fumo
Gloria, quam populi plauſus & aura facit.
Æſtimat alter opes, pretium non vile laborum:
Tu meliùs, pretium vile putabis opes.
Turpe ſuis Numen non propoſuiſſe camœnis:
Turpe operam fruſtrà proſtituiſſe ſuam.
Si tibi difficilis, vel res erit ardua captu;
Conſule: ab Angelico lumine lumen erit.
Nec tua perpetuis ſudet mens anxia curis,
Da leue neſcio quid ſubmodicumque preci.
Audio: nola ſonat, Latiæ pete caſtra Mineruæ,
Vt ruit auditâ miles ad arma tubâ.
Cuſtodique tuo meritum de vertice honorem
Siue domo egrediens, ſiue reuerſus habe.
Numen adi, ſi templa tuæ vicina palæſtræ,
Non habeant clauſa ad tua vota fores:

Dumque subis classem, quot habet tua classis
alumnos,
Sponte tôt Aligeris exhibeatur honor.
Et dices: Saluere loci sacer Angele præses
Te iubeo, musis velificare meis.
Vosque duces Genij stillate clientibus vndam,
Quæ ruit è summi vertice missa iugi.
Quâ simul ac solers tinget sua labra Iuuentus;
Eloquij fundet flumina larga sui.
Ecce Magister adest: linguis animisque faueto
Sedulus, & Diuos ad tua pensa voca.
Si sapias, totus pendebis ab ore loquentis:
Ad sophiam cunctis hæc via fecit iter.
Quid si præcipiam, fusas mens prouida curas
Contrahit, emotis dum sonat hora rotis?
Angele, dic, fuit hora meis quæ candida votis;
Candidior semper candidiorque fluat.
Scis, quibus insidiis, Stygio petar vnus ab hoste;
Insidiæ per te deficiantque doli.
Crede mihi, feret auxilium, seu tendis in hostem,
Seu sociis mediâ prælia classe moues;
Seu perarare leues hoc sub censore tabellas,
Seu libet Aonijs nectere verba modis.
Finis adest classi: iam stat facturus ad aras
Mysta: ministerio fungere rite tuo.
Inspice quò properes, nihil hîc nisi grande paratur:
Maiestas illo sistitur ampla loco.
Vade, sed ingenuos æquo pede diuide passus,
Quos tuus obseruat subsequiturque comes.
Protinus ex imis vibres tua vota medullis,
Præstet & officium mensque genuque suum.

Sint procul à nobis iuuenes, qui templa frequentant,
Porcus vt immundam ſordidus intrat haram.
Caſta placent Superis, caſtâ tu mente precare:
Ingenuas ſedes exigit illa preces.
Iſthic cum ſocio nutus conferre loquaces
Sit pudor, & vetitis addere verba iocis.
Attonitos perhibent ſe circum altaria Diuos
Fundere, dum Myſtes pane meroque facit.
Nec te Cælituum, nec te reuerentia tangat
Numinis? ô aris debitus horror vbi eſt?
Angelus vltor adeſt, mœſtus niſi facta retractes;
Quamque pius Cuſtos, tam ferus vltor adeſt.
Hoc age. Quam patiens Solymis exhauſit IESVS,
Ante oculos veniat pœna cruenta tuos.
Hîc ego te mœſtâ cum Virgine ferre dolores,
Hîc ego te planctus ingeminare velim.
Ah! lapis es, ſi Matre pati patiente recuſas;
Si cohibes gemitus, Matre gemente, tuos.
En tibi materiam, quâ ſit texenda corona
Virginis, & quali depreperanda roſâ.
Hæc foret ô vtinam votis conferta pudicis,
Gratior in terris nulla corona foret!
Aliger auguſtas orator miſſus ad aures,
Pauca quidem pro te verba, ſed apta feret.
Hanc tibi qui mittit, dicet, Regina, coronam,
Accipias, ſupplex, vt ſua dona, rogat.
Vt reor, oblatum non auerſabere munus,
Auctoris carum quod tibi fecit amor.
Sic tempus precibus, voto ſic ſupplice duces,
Dum Myſtæ verbis dicitur, Ire licet.

I bone;

I bone; teque tuus percompita trita reducat
Angelus, à propriâ duxit vt antè domo.
Quæ priùs expoſui, medio, fac, ſole ſequaris
Iuſſa, per inceptam doctior ire viam.
Et modò da requiem, ſua da modò tempora muſis;
Grataquibus modicæ ſunt alimenta vices.
Cùm ſol præcipitat cælo, tua facta reuolue,
Et quibus abfuerit laus ratioque, vide.
Nil impune feras, nec ſit leuis error inultus:
Ipſe tibi iudex, teſtis & actor eris.
Da breue propoſito ſpatium: da lumina ſomno,
Qui tibi deterſo crimine dulcis erit.
Denique ſic illo ſub Præſide viue camœnis,
Nulla velut vitæ meta ſuprema foret.
Sic etiam vigila, quamuis attentus in horam,
Ceu foret hæc vitæ meta ſuprema tuæ.

INDEX ELEGIARVM LIBRI PRIMI.

ELEG.

LIBRI SECVNDI.

ELEG.

LIBRI TERTII.

Summa

Summa Priuilegij Cæsarei.

FERDINANDI II. Diuinâ fauente clementiâ electi Romanorum Imperatoris semper Augusti Diplomate cautum est; nequis intra Romani Imperij & Regnorum ac Dominiorum suorum hereditariorum fines, Soc. IESV Patrum Opera citra consensum eorumdem Patrum & Auctorum desuper obtentum imprimere, vel recudere, aut alibi recusa inferre aut vendere præsumat. Qui secùs faxit, præter Librorum omnium confiscationem, viginti marcharum auri puri pœnâ mulctabitur; vti latiùs patet in Diplomate dato Viennæ die IV. Augusti, M. DC. XXVI.

Signat.

FERDINANDVS.

Petrus Henricus à Stralendorff.

Ad mandatum Sac. Cæs. Maiestatis proprium,

Hermannus à Questenberg.

Facultas R.P. Prouincialis.

EGO infrascriptus Soc. IESV per Gallo-Belgicam Præpositus Prouincialis concedo, vt, iuxta Priuilegium Cæsareum Societati nostræ concessum, soli Balthasari Moreto imprimere & vendere liceat P. Antonij Deslions è Soc. IESV De cultu B. V. MARIAE Elegiarum Libros tres. In cuius rei fidem has manu meâ subscriptas & officij mei sigillo munitas dedi Tornaci, 11. Iulij, M. DC. XXXIX.

Florentius de Montmorency.

Summa Priuilegij Regis Catholici.

PHILIPPVS IV. Hiſpaniarum & Indiarum Rex Catholicus, ac Potentiſſimus Belgarum & Burgundionum Princeps Diplomate ſuo ſanxit, nequis *R. P. Antonij Deslions è Societate* IESV *De cultu* B. V. MARIAE *Elegiarum Libros tres*, præter Balthaſaris Moreti voluntatem vllo modo intra nouennium imprimat, aut alibi terrarum impreſſos in Inferioris Germaniæ ditiones importet, venaléſve habeat. Qui ſecùs faxit, confiſcatione Librorum, & aliâ graui pœnâ mulctabitur; vti latiùs patet in litteris datis Bruxellæ xv. Decembris, M. DC.XXXIX.

Signat.

Steenhuyſe.

Approbatio Cenſoris.

ELegiæ R. P. Antonij Deslions, cùm à Poëſeos nitore, quem adfert illi felix veterum æmulatio, tum ab argumenti dignitate, quam ipſa Virgo ſuo Poëtæ cultoriq́ue conciliat, laudari merentur; & meritò ab elegantibus Plantinianis typis lucem accipient.

Gaſpar Eſtrix Canonicus & Plebanus Antuerpienſis, Librorum Cenſor.

CEN-

CENSVRA.

HOs quiſquis Elegos mente beneuolâ leges
Relegeſq́;, certo certiùs miraberis,
Quî fiat, vt in hac ingenî atque carminis
Neruoſitate tanta ſit ſuauitas:
Quî fiat, inquam, vt in hac amoris ac ſtyli
Suauitate tanta ſit neruoſitas.
Adeoq́; , ſi in cognomine Auctorem inſpicis,
Statim habebis vnde celebre Samſonis putes
Aenigma te ſoluiſſe, quando dixeris:
Quid MELLE *dulcius*, & LEONE *fortius?*

Ita ex auctoritate Reuerend^{mi} Domini
Epiſcopi Atrebatenſis cenſeo

Franciſcus Fournetius è Societate Ieſu S. T. D.